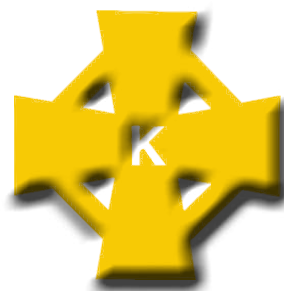

LEKMAN i KYRKAN

2
2023

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

Ikonmålning knuten till nedkallande av den helige Ande.

PINGST

*Kom Helige Ande, förnya hela Guds skapelse.
Väck lovsång i Din kyrka och fyll den med helig
glädje, Du som lever och verkar med Fadern och
Sonen från evighet till evighet.*

Ansvarig utgivare

Anders Nordberg
Nygårdsvägen 32
554 74 Jönköping
cagnordberg@hotmail.com

Redaktionsråd

Lars-Gunnar Karlsson
Skyttegatan 5, 643 33 Vingåker
076-241 09 28
laste_k@hotmail.com

Förbundskassör

Lennart Sjöstedt
Parkgatan 5, 598 71 Södra Vi
0492-207 80
lennart.sjostedt@svenskakyrkan.se

Förbundsbutik

Gert Råvik, Planteringsvägen 102 c,
252 31 Helsingborg.
0730-355689
gertravik2@gmail.com

Berit Olsson, Rausvägen 57,
253 74 Helsingborg
042-293933

Förbundets bankgiro

Medlemsavgifter o gåvor
Bg 5591-3321

**Medlemskap, Medlems- och
Kårregistrering – Prenumeration**

Jan Henriksson
Norra Storgatan 9
598 71 Södra Vi
070-545 81 38
lekmanna@hotmail.com

Tryck: LH Tryck, Box 224,
523 25 Ulricehamn

Hemsidan

www.lekmanikyrkan.se

Presstopp

Nr 3-23 senast den 1 sept 2023

UPPHOVSRÄTTSSKYDD

Allt material, texter och bilder, som
publiceras i "Lekman i Kyrkan"
och på www.lekmanikyrkan.se är
upphovsrättsskyddat.

Användning får ske endast
med Svenska Kyrkans
Lekmannaförbunds tillåtelse.

Redaktionen

Guds Helige Ande

Grip du mig, helige Ande
Drabba mig låga klar,
Visa vägens riktning,
Ge mina frågor svar

Rör vid mig, helige Ande,
Rör vid mitt dolda jag
Lär mig att tro att Jesus
Leder mig varje dag.

Jag har en uppgift att fylla,
Kristus har bruk för mig!
Därför helige Ande,
vill jag nu tacka dig.

Pia Perklö övers.

Ulla-Britt Gustafsson-Pansar

Tankar inför Pingsthelgen

om Andens kraft

Vi närmar oss Pingstdagen, hänryckningens tid, då vi firar att Gud låter sin Ande, hjälparen vara med oss. I Apostlagärningarna (2:1-13) kan vi läsa om hur Jesu apostlar var samlade i Jerusalem på Pingstdagen då Guds Ande dånade som en stormvind från himlen. Den heliga Anden landade på var och en av dem som eldsflammar vilket medförde att de började berätta om Jesu liv och verk på flera språk som de själva inte förstod. Lärjungarna fick även kraft att själva göra under och tecken i Jesu namn. Den dagen döptes nästan 3 000 personer i Jesu namn till syndernas förlåtelse (Apg 2:37-41).

Pingsten betraktas som "Kyrkans födelsedag" eftersom det var då som Jesu lärjungar började att organisera en församling och att missionera.

Den Heliga Anden utgör tillsammans med Fadern och Sonen Treenigheten. Gud är en, men visar sig på tre olika sätt - som Fadern, Sonen och den Heliga Anden. Den Heliga Anden har genom historien gett kraft för kyrkans spridning i världen och ger kraft och ledning till kyrkan idag.

Anden finns som en röd tråd i hela Bibeln och verkar på olika sätt. I begynnelse var Anden närvarande i skapelsen (1 Mos 1:2, 2:7). Josef tydde Faraos drömmar i Andens kraft och den Heliga Anden var över Mose och ledde Israeliterna under ökenvandringen. I Gamla Testamentet kan vi också läsa om hur Anden kom till profeterna, t.ex. till Jesaja som bl.a. kunde göra profetior om den kommande Messias (Jes 11:1-2, 42:1, 59:21, 63:7-14).

När Jesu offentliga verksamhet började, lät han sig döpas av Johannes Döparen. Vid detta tillfälle uppenbarade sig Anden som en duva och sänkte sig över Jesus, samtidigt som Fadern talade från himlen (Matt 3:16-17, Luk 3:22, Mark 1:10-11, Joh 1:32-33).

Före sitt lidande och död talade Jesus om att han skulle gå till Fadern och i stället sända de troende en annan hjälpare: den Heliga Anden (Joh 14:15-21). När Jesus sände ut sina lärjungar, missionsbefallningen, säger han: "Ät mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar. Döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut." (Matt 28:18-20).

När vi döps får vi ta emot den Heliga Anden. När vi ber i tro ger Anden glädje, kraft och frid i sinnet. Den Heliga Anden finns i våra liv, ger kunskap om Gud och visshet om tillhörigheten till Gud. Anden ger kraft, tröst, vägleder oss och hjälper oss att leva efter Guds vilja.

Mina tankar om Andens kraft avslutar jag med vers 3 i Psalm 21 "Måne och sol".

*Anden, vår tröst,
levande, varm och helig och stark,
talar om Gud,
stöder och bär, dag efter dag.
Herren vår Gud vill vi tacka,
Herre, vi tackar dig.
Herre, vi prisar dig.
Herre, vi sjunger ditt heliga namn.*

Avslutningsvis vill jag önska er alla en solig, skön och välsignad sommar!

Marie Nederman
Förbundssekreterare

FÖRBUNDSBUTIKEN!

Blockljus 70 kr
Glasblock 195 kr
Standar 125 kr. Stång till standar 125 kr

Förbundsmärke med klack
25 kr/st

Gult paraply med logga
165 kr/st

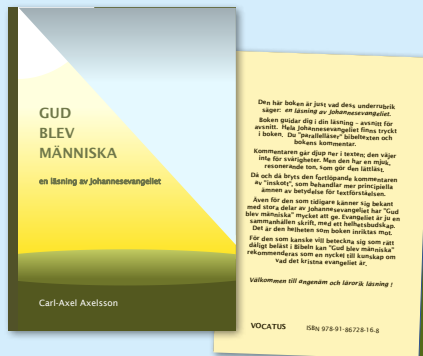

BÖCKER

Alla Tiders Bok

"Alla Tiders Bok" - tre samtals- och studieböcker med nytryck av "Vägen väntar" samt av Carl-Axel Axelsson böcker "Gud blev människa - en läsning av Johannesevangeliet" och "Bry dig!" finns att köpa för 85:-/bok.

24 andakter av
Carl-Axel Axelsson - 35:-/häfte.

Minnessaker från Förbundets hundraårsjubileum!

Mugg med logga och årtal (tål att diskas i diskmaskin)
50 kr/st

Kassar med långa och korta handtag, logga och årtal
50 kr/st

Magneter med logga och årtal samt magneter med Uppsala domkyrka och logga
20 kr/st

Dessa saker finns i Förbundsbutiken för beställning.

Berit Olsson, Rausvägen 57, 253 74 HELSINGBORG, tel. 042-293933
Gert Råvik, tel. 0730-355689, gertravik2@gmail.com
OBS! Använd BG 5591-3321 för betalning, det gamla PG-numret gäller inte längre.

DEN HELIGE ANDE

Jesus utgjuter den helige Ande över sina lärjungar

Pingst

Före sin himmelsfärd gav Jesus sina lärjungar en befallning: *"Lämna inte Jerusalem utan vänta på vad Fadern har utlovat, det som ni har hört av mig. Ty Johannes döpte med vatten, men ni skall om några dagar bli döpta av den helige Ande."* (Apostlagärningarna - Apg 4-5)

Vem är då *"den helige Ande"*? När Jesus sände ut sina efterföljare för att de skulle göra alla folk till sina lärjungar befallde Jesus dem också: *"Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn."* (Matteus 28:19) Bibeln säger att den helige Ande är sann Gud tillsammans med Fadern och Sonen. Gud är treenig – Fadern, Sonen och den helige Ande Vi firar Pingst 50 dagar efter Påsk till minne av Jesu löfte och verklighet att utgjuta den helige Ande över sina lärjungar. (Apg 2:1-13)

Anden, trons skapare

På Jesu tid firades **lövhyddohögtiden** en gång om året. Detta var höstens stora skördefest då man firade att druvorna skördats och att man framställt allt årets vin. Vid denna tid talade Jesus till folket: *"På högtidens sista och största dag ställde sig Jesus och ropade. 'Är någon törstig, så kom till mig och drick. Den som tror på mig, ur hans inre skall flyta strömmar av levande vatten, som skriften säger.'* Detta sade han om Anden som de som trodde på honom skulle få. Ty ännu hade Anden inte kommit, eftersom Jesus ännu inte hade blivit förhärligad. En otroende, oandlig människa, tar inte emot det som tillhör Guds Ande. **För henne är det dårskap och hon kan inte förstå det, eftersom det måste bedömas på ett andligt sätt** (1 Korintherbrevet 2:14). Köttets sinne är ju som vi vet fiendskap mot Gud (Romarbrevet 8:7) Guds ord säger om oss alla: *"Ni var döda genom era överträdelser och synder"* (Efesierbrevet 2:1) **Guds ord bjuder i tacksamhet dock in alla vi syndare:** *"Tro på Herren Jesus så blir du frälst.* (Apg 16:31) Vi ställer oss frågan hur det är möjligt att

andligt döda, fiender till Gud kan tro på Jesus Kristus eller komma till honom? *Paulus säger: Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen skall berömma sig.* (Efesierbrevet 2:8,9) **Att skapa tro är Guds helige Andes särskilda uppgift. Ingen kan säga "Jesus är Herren" annat än i kraft av den helige Ande.** (1 Korintherbrevet 2:12-3). Jesus genomför en fullständig förändring – **omvändelse** – i människans hjärta. *"Ni var som vilsegångna får, men nu har ni vänt om till era själs herde och vårdare"* (1 Petrusbrevet 2:25)

De särskilda redskap eller medel som den helige Ande använder när han omvänder människor är evangeliet (de goda nyheterna) som de kristna förkunnar på Jesu befallning: *"Gå ut i hela världen och predika evangelium för hela skapelsen"* (Markus 16:15). Ty var och en som åkallar Herrens namn skall bli frälst Men hur skulle de kunna åkalla den som de inte tror på? Och hur skulle de kunna tro på den som de inte har hört? **Tron kommer av predikan och predikan i kraft av Kristi ord.** (Romarbrevet 10:13-17) När lärjungarna började predika de goda nyheterna på pingstdagen verkade

den helige Ande genom deras ord. Sammanfattningsvis är vi av naturen blinda för sanningen om frälsningen, andligt döda i synden och fiender till Gud. Hela vår frälsning, tron inräknad, är en gåva av Guds nåd (oförtjänt kärlek). Den helige Ande skapar den kristna tron i våra hjärtan genom evangeliet. Evangeliet förkunnas för oss i Guds ord och i sakramenten – dopet och nattvarden. Ordet och sakramenten kallas därför **”nådens medel”**.

Guds frälsningsvilja

Alla människor blir uppenbarligen inte frälsta. Vilka människor vill Jesus frälsa? I skriften läser vi att Gud vill att alla människor skall bli frälsta och komma till insikt om sanningen. Ty Gud är en, och en är medlare mellan Gud och människor, en människa Kristus Jesus som gav sig själv till lösen i allas ställe (1 Timoteusbrevet 2:4-6). Jesus dog för alla människor. *Det är Herrens vilja att alla skall bli frälsta. Han har tålmod med er, eftersom han inte vill att någon skall gå förlorad utan att alla skall få tid att omvända sig.* (2 Petrusbrevet 3:9)

Inte någon kan ta åt sig äran för sin egen tro och frälsning? Guds ord svarar: *”Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig.”* (Efesierbrevet 2:8-9) **Hela vår frälsning, tron inbegripen, har vi Guds oförtjänta kärlek till oss att tacka för.** Faktum är att **han valde ut oss att bli hans egna långt innan vi föddes.** Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader som i Kristus har välsignat oss med all den himmelska världens andliga välsignelse, liksom han innan världens grund blev lagd har valt ut oss i honom för att vi skulle vara heliga och fläckfria inför honom. **I kärlek har han genom Jesus Kristus forutbestämt att vi skulle tas upp som hans barn, enligt sin vilja och sitt beslut** (Efesierbrevet 1:3-5) Till Jerusalem som mördar prästerna och stenar dem som är sända till Jerusalem ställer han frågan: *”Hur ofta har jag inte velat samla dina barn, såsom hönan samlar sina kycklingar under vingarna, men ni ville inte.”* (Matteus 23:37) Vi blir alltså frälsta inte genom något vi själva underlåtit eller gjort utan endast genom Guds nåd.

Den som står utanför frälsningen är den som själv väljer att stå utanför, inte på något fel hos eller någon vilja av Gud.

Andens gåvor

Vad ögat inte har sett och örat inte hört och människohjärtat inte kunnat ana har Gud berett för dem som älskar honom, Paulus säger: *Ty för oss har Gud uppenbarat det genom sin Ande.* (1 Korinthierbrevet 2:9-10) I Romarbrevet skriver Paulus Den helige Ande upplyser oss med sina gåvor. Han ger oss sin försäkran att vi är Guds barn genom **tron, frimodighet att be till vår Fader i himlen, tröst i detta livets lidanden och hopp** om en evig härlighet

Anden helgar oss i tron

Ibland kallas allt som Anden gör för **helgelse (att göra helig)** eftersom Anden gör syndare till helgon genom tron på Herren Jesus Kristus. Bibeln använder också ordet helgelse då den syftar på endast en del av Andens gärning: **fastän de fortfarande är syndare gör den helige Ande det möjligt för de kristna att tjäna Gud med heliga gärningar.**

Utan den helige Andes mäktiga, skapande gärning i oss, skulle vi inte kunna göra något gott i Guds ögon. I Romarbrevet skriver Paulus: **att de som följer sin syndiga natur kan inte behaga Gud, oavsett hur ’goda’ deras gärningar ser ut att vara.** Kristna som lever inte efter köttet utan efter Anden (Romarbrevet 8:9) kan och vill tjäna Gud och sina medmänniskor med goda gärningar: *Detta är Guds vilja att ni helgas* (2 Tesalomikerbrevet 4:3.) *Eller vet ni inte att er kropp är ett tempel åt den helige Ande,*

som bor i er och som ni har fått av Gud, och att ni inte tillhör er själva? Ni har blivit köpta och priset är betalt. Så förhärliga då Gud i er kropp! (1 Korinthierbrevet 6:19-20). *Andens frukt däremot är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet och självbehärskning.* (Galaterbrevet 5:22-23) För detta nya liv som de har fått tackar de kristna Jesus Kristus och hans Ande. *Ty Gud är den som verkar i er, både vilja och gärning, för att hans goda vilja skall ske.* (Filipperbrevet 2:13)

Anden bevarar oss i tron

De första kristna i Jerusalem höll troget fast vid apostlarnas lära och gemenskapen, vid brödbrytelsen och bönerna (Apg 2:42) **Den helige Ande bevarade dem i tron** genom nådens medel. Kristna kan avfalla från tron, jfr. Judas och (Timoteusbrevet 1:18-20) men **Gud vill bevara oss i tron genom sin helige Andes kraft** till dess vi förenas med honom i himlen. *Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader. I sin stora barmhärtighet har han genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda fött oss på nytt till ett levande hopp, till ett arv som aldrig kan förstöras, fläckas eller vissna och som är förvarat åt er i himlen. Med Guds makt blir ni genom tron bevarade till den frälsning som finns beredd och skall uppenbaras i den sista tiden.* (1 Petrusbrevet 1:3-5).

ANDEN FÖRSAMLAR DEN HELIGA KRISTNA KYRKAN

Församlingen i Jerusalem

Ungefär 3000 människor tog till sig och trodde på apostlarnas predikan på pingstdagen. De blev döpta och Herren ökade varje dag skaran av dem som blev räddade (kom till tro och blev frälsta) (Apg 2:47) En dag då Petrus var i närheten av templet botade han i Jesu namn en man som var född lam. Uppfylld av den helige Ande predikade sedan Petrus för judarna i templet: *Så skall ni alla och hela Israels folk veta att den här mannen står frisk framför er i kraft av Jesu Kristi nasaréns namn. Honom korsfäste ni men Gud har uppväckt honom från de döda. Hos ingen annan finns frälsningen Inte heller finns det under himlen något annat namn, som givits åt människor, genom vilket vi blir frälsta* (Apg 4:10-12) *Många tecken och under skedde bland folket genom apostlarnas händer. Och ännu fler kom till tro på Herren, en skara av både män och kvinnor* (Apg 5:12, 14) Anden gjorde det

möjligt för apostlarna att frimodigt predika Guds ord.

Församlingen bland hedningarna

Efter Stefanus död (Apg 7) utbröt en svår förföljelse mot kyrkan i Jerusalem. Många kristna måste lämna Jerusalem men de som nu hade skingrats gick omkring och predikade evangeliet (Apg 8:4) En av deras bittraste förföljare hette Saulus, en farisé. Då uppenbarade sig den uppståndne Jesus Kristus och förhärligade Jesus för honom och förändrade hans hjärta. Jesus gjorde **Saulus** till sin apostel *och kallade honom som jag utvalt för att bära fram mitt namn inför hedningar*. (Apg 9:15) Saulus som antog namnet **Paulus** gjorde som vi vet minst fyra missionsresor i hednavärlden. Överallt där han reste, till och i Mindre Asien, i Grekland och till Rom bekände Paulus, så ock i flera brev följande: *Jag skäms inte för evangelium. Det är en Guds kraft som frälsar var och en som tror, först juden sedan greken*. (Romarbrevet 1:16) **Paulus såg och rapporterade hur Gud genom evangeliets kraft hade öppnat trons dörr för hedningarna**. (Apg 14:27). Herren församlade troende bland hedningarna.

En enda helig allmänlig kyrka

De troende bland judarna och hedningarna hade blivit församlade i den helige Ande genom tron på Kristus. *Han är huvudet för sin kropp*, församlingen (Kolosserbrevet 1:18). Det grekiska ordet för **kyrka** betyder "församling" eller "sammankomst". Ty liksom kroppen är en och har många lemmar utgör de en enda kropp. Så är det också med Kristus. *I en Ande har vi alla blivit döpta för att höra till en kropp, vare sig vi är judar eller greker, slavar eller fria, och alla har vi fått en och samme Ande utgjuten över oss*. (1 Korinthierbrevet 12:12,13). Kyrkan (församlingen) är en kropp. I Efesierbrevet 5:25-27 ges uttryck för att Kristus har älskat församlingen, och offrat sig för den, för att helga den, sedan han renat den genom vattnets bad, i kraft av ordet. Ty han ville ställa fram församlingen inför sig i härlighet, utan fläck och skrynkla eller något annat sådant. Helig och fullkomlig skulle församlingen vara. Medlemmarna i den heliga allmänliga kyrkan är medborgare tillsammans med de heliga och tillhör Guds familj. Paulus säger att de är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där **hörnstenen är Kristus, Jesus själv**. *Ty någon annan grund kan ingen lägga*

än den som är lagd, Jesus Kristus. (1 Korinthierbrevet 3:11). Kyrkan benämns som **den kristna kyrkan** eller som i vår **apostoliska trosbekännelse "de heligas samfund"** vilket betyder **grundad på Kristus och alla dess medlemmar som tror på Kristus**. Eftersom den inkluderar **alla troende i alla tider och på alla platser** kallas kyrkan för **allmänlig** d.v.s. universell.

Osynlig men med kännetecken

En människa ser det som det är för ögonen, men Herren ser till hjärtat. (1 Samuels boken 16:7). Vi kan inte se tron och vi kan inte se vilka de troende är. Med andra ord kan vi inte se kyrkan. Det finns bara en som ser tron i hjärtat hos dem som tillhör honom *"Herren känner de sina"* (2 Timoteusbrevet 2:19) Av denna anledning kan alla de som tror på Kristus kallas för **"den osynliga kyrkan"**. **Vi erkänner som kristna alla dem som bekänner att Jesus är Kristus, Guds Son, som dog och uppstod igen för att försäkra syndare om förlåtelse och evigt liv**. Men vi vet också att i vår kyrka och i samfund blandas otroende och hycklare som egentligen inte tillhör kyrkan, med de troende. **Herren ensam känner de sant troende i sin kyrka**. Jesus befälde sina lärjungar: *"Gå ut i hela världen och predika evangelium för hela skapelsen"*. (Markus 16:15) Till oss kristna säger Jesus: *Gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn*. (Matteus 28:19) Om **nattvarden** sade han: *Gör detta till minne av mig*. (1 Korinthierbrevet 11:24, 25) Evangeliet om Jesus kommer till oss alla genom hans Ord och sakrament, *"nådens medel"*. Dessa är de **kännetecken** som utmärker Guds kyrka på jorden. **Den helige Ande använder dessa medel – och endast dessa medel – för att skapa och stärka tron**. Bibeln nämner inte några andra medel. **Där Ordet och sakramenten finns, där finns det kristna**. Gud säger: *Liksom regnet och snön faller från himlen och inte återvänder dit, förrän det har vattnat jorden och gjort den fruktbar och ger säd till att så och bröd till att äta, så skall det vara med ordet som går ut från min mun. Förgäves skall det inte vända tillbaka till mig utan att ha verkat vad jag vill, och utfört det vartill jag har sänt ut det*. (Jesaja 55:10, 11). Kyrkan finns således överallt där evangeliet förkunnas och sakramenten delas ut, och endast där.

Kyrkan och församlingarna

Förutom den heliga allmänliga kyrkan talar Bibeln också om **församlingar** (Galaterbrevet, Uppenbarelseboken etc...) Paulus skriver t.ex. **till Guds församling i Korint, de som helgats i Kristus Jesus, de kallade och heliga, tillsammans med alla dem som på varje plats där de eller vi bor åkallar vår Herre Jesu kristi namn**. En församling är en skara kristna som samlas kring evangeliet. Vi erkänner den som en kristen församling på grund av den bekännelse som medlemmarna där har, fastän det finns otroende människor bland de kristna i en sådan skara.

Vi kristna behöver varandra och Gud vill att de kristna ska komma samman. *"Låt oss ge akt på varandra och uppmuntra varandra till kärlek och goda gärningar. Låt oss inte överge våra egna sammankomster, som en del har för vana, utan uppmuntra varandra, detta så mycket mer som ni ser att dagen närmar sig"*. (Hebreerbrevet 10:24,25), Gud samlar de kristna kring evangeliet i samlingsar som församlingar, kyrkor, samfund och synoder.

När Jesus sände ut sina troende i världen lät han dem inte själva bestämma vad de skulle lära ut och predika. **Han ledde dem i uppgiften att göra lärjungar av alla folk**, detta inte minst genom att **"lära dem att hålla allt vad han hade befallt"** (Matteus 28:20). Till dem som trodde på honom sade han: *"Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar, och ni skall förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria"*. (Johannes 8:31,32) Apostlarna predikade Jesu ord. Med ledning av hans befallning och löfte höll de första kristna **troget fast vid apostlarnas lära och gemenskapen, vid brödbrytelsen och bönerna** (Apg 2:42). Paulus uppmanade församlingarna: *Stå alltså fasta och håll er till de lärdomar ni har fått, muntligt eller genom brev* (2 Tessalonikerbrevet 2:15) Kristna församlingar har alltså i uppgift att **predika evangelium** och att dela ut sakramenten i enlighet med Jesu ord.

Frihet och splittring

När församlingen i Korint började splittas upp i grupper som de namngav efter olika förkunnare av evangeliet blev de förmanade av Paulus: *"I vår Herre Jesu Kristi namn uppmanar jag er bröder alla att vara eniga i det ni säger och inte låta stridigheter förekomma bland er utan*

vara fullkomligt enade i samma uppfattning och samma mening.” (1 Korinthiserbrevet 1:1). **Gud varnar kristna för schismer och separatism:** ”Vi ska inte skilja oss från varandra på grund av personliga åsikter, meningsskiljaktigheter där Guds ord inte säger något.”

Men om man är annorlunda än Guds ord är det en helt annan sak. Gud sade till sitt folk i GT: ”Jag är emot profeterna säger Herren, de som bär fram sin egen tungas ord och säger: ”Så säger Herren”. (Jeremia 23:31).. Herren Jesus upprepar denna varning; ”**Akta er för de falska profeterna, som kommer till er klädda som får, men i sitt inre är rovlystna vargar. På deras frukt skall ni känna igen dem. Inte plockar man väl vindruvor från törnbuskar eller fikon från tistlar**”? (Matteus 7:15,16) **Den falske profetens frukt är att hans förkun- nelse är i strid med Bibeln.** Aposteln varnade också de kristna och gav dem följande anvisning: **Mina älskade, tro inte alla andar utan pröva andarna om de kommer från Gud.** Ty många falska profeter har gått ut i världen. (1 Johanne- sersbrevet 4:1)

Det är sant att överallt där evangeliet för- kunnas finns det också kristna i enlighet med Herrens löfte att hans ord inte skall återvända tomhant (Jesaja 55:11) Men om vi vill förbli trogna mot Kristi ord tar vi till oss aposteln Paulus varning: *Jag uppmanar er bröder att ge akt på den som vållar splittring och kan bli er till fall, i strid mot den lära som ni har fått undervisning i. Vänd er bort från dem.* (Romarbrevet 16:17)

Vilken slags kyrka skall vi då tillhöra? Jesus sade till sina lärjungar: ”**Var och en som bekänner mig inför männis- korna, honom skall också jag bekänna inför min Fader i himlen. Men var och en som förnekar mig inför människorna, honom skall också jag förneka inför min Fader i himlen.**” (Matteus 10:32,33) Genom vår kyrkotillhörighet, likaväl som genom vårt eget liv erkänner vi eller förnekar vi Jesus. Jesus sade: ”Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar”. (Johannes 8:31) **Ingenting borde hålla oss från att bekänna oss till hela Jesu undervisning även om en sådan trohet skulle kosta oss livet på jorden.** Jesus själv uppmanar och lovar oss: ”**Var trogna intill döden, så skall jag ge dig livets krona.**” (Uppenbarelse- boken 2:10) Vi kristna skall alltså bevara

enigheten i tron med varandra, undvika dem som förkunnar falsk lära oh förbli medlemmar i en kyrka som troget för- kunnar Jesu ord.

ANDEN LEDER KYRKAN MED SKRIFTENS ORD

GT:s författare

När Herren kallade Mose att leda hans folk, lovade han: ”**Gå nu! Jag skall vara med din mun och lära dig vad du skall säga.**” (2 Moseboken 4:12). Gud gav sin lag från Sinai berg och **Mose skrev ner alla Herrens ord** (2 Moseboken 24:4). Mose instruerade folket: ”**Ni skall inte lägga något till det som jag befäller er och inte ta något därifrån utan hålla Herrens, er Guds, bud som jag ger er**” (5 Moseboken 4:2). Efter Mose död sade Herren till Josua, Guds folks nye ledare: ”**Låt inte denna lagbok vara skild från din mun. Tänk på den både dag och natt, så att du håller fast vid och följer allt som är skrivet i den. Då skall du lyckas i det du företar dig, och då skall du ha framgång**” (Josua 1:8). Inte bara Mose utan även alla de andra sanna profeterna i GT talade om Guds budbärare. Gud sade till Jeremia: ”**Se, jag lägger mina ord i din mun.**” (Jeremia 1:9) Profeterna hade auktoritet att säga ”**Så säger Herren**” (Jeremia 2:5): Mose och profeterna var Guds budbärare. Mycket nedtecknades av Mose och profeterna på hebreiska och arameiska före Kristi födelse.

NT:s författare

Före sin död och uppståndelse lovade Jesus sina apostlar: ”**Men Hjälparen, den helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er om allt och påminna er om allt vad jag har sagt er**” (Johannes 14:26) **Då skall han vittna om mig. Också ni skall vittna eftersom ni har varit med mig ända från början** (15:26,27). Men när han kommer, san- ningens Ande, då skall han föra er in i hela sanningen. (16:13). Jesus valde ut dem som skulle vara hans särskilda sän- debud och den helige Ande gjorde det möjligt för dem att förkunna hans Ord. Paulus skrev t.ex. ”**Jag vill göra klart för er bröder, att det evangelium som jag har predikat inte kommer från männis- kor. Jag har inte fått det eller lärt mig det av någon människa, Jag har tagit emot det genom en uppenbarelse från Jesus Kristus.**” (Galaterbrevet 1:11,12) Därför tackar vi alltid Gud för att ni tog emot Guds ord som vi predikade och tog det till er, inte som ett ord från människor,

utan som Guds eget ord, något som det verkligen är, ett ord som är verksamt i er som tror (1 Tessalonikerbrevet 2:13) Apostlarna och evangelisterna talade och skrev ner Jesu ord på grekiska efter Kristi födelse.

Verbalinspirationen

Vad är då vår Bibel med anspråk på Guds Ord genom alla tider!? Paulus skrev till sin medhjälpare och elev, Timoteus: *Men håll fast vid det som du har lärt dig och blivit överbevisad om.* Du vet av vilka du har lärt det, och du känner från barndomen de heliga Skrifterna som kan göra dig vis, så att du blir frälst genom tron i Kristus Jesus. **Hela Skriften har tillkommit genom Guds Ande** (ut- andad av Gud), nyttig till undervisning, till bestraffning, till upprättelse och till fostran i rättfärdighet, för att gudsmän- niskan skall bli fullt färdig; väl rustad för varje god gärning. (2 Timoteusbrevet 3:14-17). Petrus skrev: **Ty ingen profetia har burits fram genom någon män- niskas vilja, utan ledda av den helige Ande, har människor talat vad de fått från Gud** (2 Petrusbrevet 1:21). Det som är sant om GT:s författare är också sant om NT:s författare: **De talade och skrev som Guds sändebud, med ord som den helige Ande gav dem.** Skriften är **inspi- rerad av den helige Ande. Den helige Ande gav författarna de exakta orden** som de skulle tala och skriva ner (verbal- inspiration). **Bibeln är Guds ord.**

Sann, klar och tillräcklig

Jesus bad till sin himmelske Fader för sina lärjungar: *Helga dem i sanningen, ditt ord är sanning* (Johannes 17:17). Jesus uttalade sig om den exakta formu- leringen av ett ställe i GT med orden:

Skriften kan inte göras om intet (10:35). Därför är Skriften sann utan fel på alla punkter!

Kan Skriften också upplysa våra hjärtan och göra det möjligt för oss att lära känna sanningen? Även om det kan vara sant att Bibeln innehåller en del som är svårt att förstå kunde Paulus ändå skriva till Timoteus: *Du känner från barndomen de heliga Skrifterna som kan göra dig vis, så att du blir frälst genom tron i Kristus Jesus* (2 Timoteusbrevet 3:15). Gud har lärt oss att bekänna: *"Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig."* (Psaltaren 119:105) **Bibeln är klar. Svårigheter att förstå densamma beror inte på att Bibeln skulle vara tillräckligt tydlig, utan på att vi saknar tillräcklig kunskap och insikt.** Skriften är klar och visar oss tydligt frälsningens väg. Några som säger sig vara kristna lärare hävdar att det behövs något mer förutom Bibeln för att vi skall bli visa på så sätt att vi blir frälsta. Somlig menar att kyrkans tradition är lika viktig som Bibeln och andra menar att de själva har fått nya uppenbarelser från Gud. Är Bibeln, Guds skrivna ord, verkligen tillräckligt för att vi skall bli mätta, lyckliga i evighet, eller behöver vi andra uppenbarelser?, Hos Lukas 16:19-31 blir vi upplysta om att **Skriften är tillräcklig.** Vi behöver inte någon annan uppenbarelse för att bli beredda till det eviga livet.

Herrens ord består i evighet

Eftersom Bibeln är en mycket gammal bok (samling av ordet) ställs inte sällan frågan: *"Hur kan vi veta att vi har Guds ord i Bibeln i dag?"* GT skrevs många århundraden före Kristus och ändå citerade Jesus texterna som **Guds ord för hans tid** (Markus 7:9-13). Med tanke på sin kyrkas framtid och på hur kyrkan skulle växa med evangeliets kraft bad Jesus för sina första lärjungar och lade till: *"Men inte bara för dem ber jag utan också för dem som genom deras ord kommer att tro på mig."* (Johannes 17:20) Kristi sändebuds ord skulle bevaras för att andra skulle bli förda till tro. Hur länge kommer då evangeliet att förkunnas? *"Och detta evangelium om riket skall predikas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk, och sedan skall slutet komma"* (Matteus 24:14). Ty ditt kött är som gräset och all dess härlighet som blomman i gräset. **Gräset vissnar bort och blomman faller av, men Herrens ord förblir i evighet.** Det är detta ord som har förkunnats för er (1 Petrusbrevet 1:24,25). **Guds ord består i evighet.**

Predika Kristus

Vilket är Bibelns huvudtema? Till de judar som förkastade Jesus som den utlovade Messias men accepterade GT som Guds uppenbarelse sade Jesus: *"Ni forskar i Skrifterna därför att ni tror att ni har evigt liv i dem, och det är dessa som vittnar om mig."* (Johannes 5:39) Efter

sin uppståndelse gav han sina lärjungar följande påminnelse: *"Detta är vad jag sade till er, medan jag ännu var hos er: Allt måste uppfyllas som är skrivet om mig i Mose lag, hos profeterna och i psalmerna."* (Lukas 24:44) **Jesus Kristus är det centrala temat GT och i NT.** När Johannes sammanfattar budskapet i sin bok beskriver han också syftet med hela Skriften: *"Dessa har blivit ner-skrivna, för att ni skall tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att ni genom tron skall ha liv i hans namn."* (Johannes 20:31) **Detta ger oss tillräcklig anledning att läsa, studera, forska i och lära oss Ordet** som t.ex. medlemmarna i församlingen i Berea gjorde. *"De tog emot ordet med all villighet och forskade dagligen i Skrifterna"* (Apg 17:1). Bibeln förkunnar ju Jesus som Messias, Guds Son, för att vi ska tro och bli räddade (frälsta)

*Sin enda grund har kyrkan i Kristus Frälsaren
Hon är hans egen byggnad
den nya skapelsen
I världen som han löste
från mörkret med sitt blod
blev hon den brud han krönte
med evangeli ord.*

*Lekman i Kyrkan
Redaktionen*

Brev från tidigare ansvariga och medlemmar i Lekmannaförbundets vänförbund - Kirkens Mannsarbeid i Norge - Martin Moksnes och Odvar Omland

Hallå Anders Nordberg!

Med detta brev vill jag tacka dig för att du fortsatt sänder er tidskrift Lekman i Kyrkan. Både Odvar och jag läser tidskrifterna med glädje – och tycker att tidskrifterna är väldigt innehållsrika med gott kristet innehåll samtidigt som vi får läsa om alla era goda sammankomster och om vad som nu är aktuellt i er verksamhet. Vi tänker också tillbaka på alla fina möten som vi har haft med dig och din hustru samt med alla dina goda medarbetare, möten såväl i Sverige som i Norge. Min hustru Anne Helene och jag har stor lust att i likhet med alla tidigare få vara med under HJO-dagarna nu i sommar men har denna sommar dessvärre blivit förhindrade.

Som du säkert känner till hade vi i Kirkens Mannsarbeid vår sista samling i Bö i Tele-

mark 2019. Därmed avslutades en period av 70 års verksamhet för Kirkens Mannsarbeid i Norge. Verksamheten har kanske burit frukt för vi ser att vi har många fler gudstjänstbesökare nu bland männen än de manliga gudstjänst-besökare som besökte och deltog i gudstjänsterna vid förbundets tillkomst 1949.

De sista åren har vi eftersökt någon person som varit och är villig att ta vara på Mannsarbeids arkiv och har nu funnit VID - vetenskaplig högskola och missionshögskola - i Stavanger, som har ett arkiv för diakoni – och missionsorganisationer. Skolan vill gärna ta hand om och förvalta materialet från Kirkens Mannsarbeid och låta materialet vara öppet och tillgängligt för intresserade. Tack och lov! Odvar har flyttat till en lägenhet för något år sedan och bor fortsatt hemma i

densamma. Odvar blir 100 år gammal i sommar och jag hälsar dig så mycket från honom.

Vi önskar Guds välsignelse över det arbete som du fortsättningsvis leder!

*Kjell Martin Moksnes
Odvar Omland*

SVENSKA KYRKANS LEKMANNAFÖRBUND

Sommarmöte 2023

på Hjo folkhögskola 16-18 juni

Tema: Trygg i Guds händer, vad som än händer

Medverkande: Daniel Brattgård, Jan Kesker m fl

Vem är Daniel Brattgård?

Jag prästvigdes för Skara stift 1972. Första tjänsten var i Marieholmskyrkan i Mariestad. Därefter har jag arbetat som sjukhuspräst i Skövde, Linköping och Göteborg fram till 2015, då jag gick i pension. Under arton år var jag sakkunnig i Statens medicinska råd.

Nu bor vi sedan några år tillbaka i hamnen på Hönö Klåva i Göteborgs norra skärgård. Jag är fortfarande i tjänst som präst ute på öarna och jag fortsätter också med att vara föreläsare inom medicinsk etik. Jag ser fram emot att återknyta kontakten med Skara stift och Hjo folkhögskola.

Vem är Jan Kesker?

Jag är en pensionerad kyrkoherde i Alingsås. Har blivit 73 år men tycker fortfarande att det är meningsfullt att arbeta som präst.

I över 30 år har jag varit kopplad till Lekmannaförbundet på alla nivåer: i församlingen, på stiftet och vid riksmöten. Framför allt har det bestått i att hålla föredrag och leda gudstjänster. Alltid lika berikande. Jag ser fram emot att få möta gamla och nya vänner vid sommarmötet i Hjo i juni 2023.

i samarbete med
sensus

Sommarmöte på Hjo Folkhögskola 16 - 18 juni 2023

Trygg i Guds händer - vad som än händer

Fredag 16 juni

Vi åker till Hjo!

10.00 Incheckning
fm kaffe

12.00 Lunch

13.30 Välkommen till Hjo!

14.00 **Människosyn och
gudsbild**
Daniel Brattgård

16.30 Middag

18.00 Överraskningarnas
afton

20.30 Aftonbön

21.00 Kvällsfika

Lördag 17 juni

07.30 (-08.45) Frukost

09.00 Morgonbön

09.30 **Vad sker med oss, när vi
kommer i olika former av
kriser i livet?**
Daniel Brattgård

11.30 **Fritid**

Lunchbaguette

em kaffe

15.30 Grillbuffé

18.00 **Trygg i Guds händer
- Vad som än händer**
Jan Kesker

20.30 Aftonbön

21.00 Kvällsfika

Söndag 18 juni

07.30 (-08.45) Frukost

09.00 Morgonmessa

10.30 **Vad sker med oss när
döden kommer oss
in på livet?**
Daniel Brattgård

12.30 Lunch

13.30 Avslutning och hemfärd

Frågor om programmet samt logistik med resor till och från Hjo besvaras av Anders Åström,
tfn 070-595 28 08, Mail: astrom.anders@gmail.com

Anmälningssblankett finns i nummer 1 (2023) av Lekman i kyrkan. Du kan också få den via mail.

i samarbete med
SENSUS

Riksmöte Mitt Sigtunastiftelsen

14-15 oktober 2023

Tema. Lekman i Svenska kyrkan. Nu och i framtiden

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund, Uppsala stift

Programmet är inte klart men kommer att uppdateras fortlöpande på vår hemsida www.upsalastiftslekmannaforbund.se

Program från kl. 11.00 den 14 oktober

Program/medverkande som är klart i skrivande stund:

Mattias Lundberg, professor i musikvetenskap Uppsala universitet.

Helle Klein, direktor Sigtunastiftelsen

Anders Nordberg, förbundsordförande.

Pianokonsert med John Beck på lördagskvällen.

Lekmannaedd gudstjänst. Dellenbygdens församlingsskär på söndagen under ledning av Maj-Britt Persson.

11.00-13.00 Ankomst till Sigtuna med möjlighet att delta i guidad tur i Sigtunastiftelsens lokaler.

13.15 Lunch

Middag kl. 19.00

Frukostbuffé från kl. 7.30 på söndagen.

Priser:

Helpension i enkelrum 2575 kr.

Helpension del i dubbelrum 2145 kr.

I priset per person för helpension ingår lunch vid ankomst på lördagen, eftermiddagsfika samt trerätters middag.

Övernattning i hotellrum.

Frukostbuffé på söndagen samt förmiddagsfika och lunch.

Dagbesökare lördag (ej övernattning) 600 kr. Lunch, eftermiddagsfika och middag ingår.

Dagbesökare söndag 200 kr förmiddagsfika och lunch ingår

Sigtunastiftelsens avbokningsregler gäller så vi vill ha anmälan senast 13 september. Vi kommer stämma av antalet deltagare som önskar övernattning senast 4 veckor i god tid sammankomsten.

ANMÄLAN TILL RIKSMÖTE MITT SIGTUNASTIFTELSEN 13 - 14 OKTOBER 2023

Fyll i blanketten och sänd anmälan till: Bernt Lagelius. Sunnansjö 203. 824 70 Delsbo
Anmälan kan även ske via mejl till: bernt.lagelius@gmail.com

Bindande anmälan och betalning senast 13 september 2023. Betala till Uppsala stifts
Lekmannaförbund BG 5084–8050.

Namn _____

Adress _____

Postnummer _____ Ort _____

Telefon _____

Priser: I priset per person för helpension ingår lunch vid ankomst på lördagen,
eftermiddagsfika samt middag. Övernattning i hotellrum.
Frukostbuffé på söndagen samt förmiddagsfika och lunch.

Kryssa i dina val nedan.

Jag deltar i guidningen

☐

Jag anländer till lunchen på lördagen

☐

Helpension i delat dubbelrum 14–15/10

2145 Kr

☐

Jag delar rum med: _____

Helpension i enkelrum 14–15/10

2575 Kr

☐

Deltar lördag 14/10 utan övernattning

Lunch, eftermiddagsfika och middag ingår.

600 Kr

☐

Deltar söndag 15/10 utan övernattning

Förmiddagsfika och lunch ingår.

200 Kr

☐

Eventuella **matallergier:** _____

Information om program: Se vår hemsida: <http://www.uppsalastiftslekmanaforbund.se/>

Du kan även kontakta Bernt Lagelius 070 367 24 20 för ytterligare upplysningar.

Mer info om Sigtunastiftelsen: Se deras hemsida: <https://sigtunastiftelsen.se/>

Varmt välkommen till en fin helg tillsammans i Sigtuna!

FÖRBUNDSSTYRELSE OCH ÖVRIGA FUNKTIONÄRER den 1 januari 2023

FÖRBUNDSLEDNING	Namn	Adress	Tel nr
Förbundsordf	Anders Nordberg	Nygårdsvägen 32 554 74 JÖNKÖPING	0708-95 28 28
1:e vice förbundsordf	Anders Åström	Ödenäs Östergården 327 441 95 ALINGSÅS	0322-530 32 0705-95 28 08
2:e vice förbundsordf	Jan Henriksson	Norra Storgatan 9 598 71 SÖDRA VI	0705-45 81 38
Förbunds-kassör	Lennart Sjöstedt	Parkgatan 5 598 71 SÖDRA VI	0492-207 80
Förbunds- sekreterare	Marie Nederman	Lilly Håkanssons gata 2A 263 64 VIKEN	0702-69 73 97
Vice Förbunds- sekreterare	Birgitta Dérand	Sankt Jörgens väg 20 296 35 ÅHUS	044-24 33 28 073-222 13 14
Förbundsredaktör	Anders Nordberg	Nygårdsvägen 32 554 74 JÖNKÖPING	0708-95 28 28
Medlemsregister	Jan Henriksson	Norra Storgatan 9 598 71 SÖDRA VI	0705-45 81 38
Webbmaster	Johan Liw	Birkagatan 28 B 113 39 STOCKHOLM	
HEDERSMEDLEMMAR			
	Gerd Holmström	Nygatan 12 A 731 30 KÖPING	0221-320 77 0705-93 20 77
	Birgitta Ericsson Löfgren	Svanebäcksvägen 3 263 62 VIKEN	042-23 70 70
	Evert Josefsson	Nya Vägen 3A 515 34 VISKA FORS	070- 603 59 20
ÖVRIGA FUNKTIONÄRER			
REVISORER	Gun Green (Ordinarie)	Slitshult 408 598 72 SÖDRA VI	073-417 26 20
	Inger Claesson (Ordinarie)	Idrottsgatan 18 598 71 SÖDRA VI	070-273 25 54
REVISORER	Gösta Larsson (Ersättare)	Alexnäs-gatan 1 598 35 VIMMERBY	070- 300 57 19
HELA MÄNNISKAN Representant	Britt-alena Ljungman (Ordinarie)	Stampgatan 4 283 45 Osby	0479-124 44
	Mats Ytterborg (Ersättare)	Nyängsvägen 53 E 619 34 TROSA	0708-76 22 70
SENSUS Representant	Priscilda Helenius (Ordinarie)	Axvägen 3 A 853 50 SUNDSVALL	060-12 12 48 0730-40 83 98
	Britt-Louise Madsen (Ersättare)	Rådhusgatan 81 831 44 ÖSTERSUND	0705-92 44 39
IDEELLT FORUM Representant	Magnus Wittgren (Ordinarie)	Båtbyggaregatan 152 216 42 LIMHAMN	0725-35 10 80
	Ingemar Erikson (Ersättare)	Kaprifolvägen 12 263 62 VIKEN	0721-88 01 40
VALBEREDNING	Gert Råvik Ordförande	Planteringsvägen 102 C 252 31 HELSINGBORG	042-29 80 87 0730-35 56 89
	Britt-Louise Madsen Vice ordf	Rådhusgatan 81 831 44 ÖSTERSUND	0705-92 44 39
	Solweig Andersson	Bragevägen 15 A LgH 1003 662 34 Åmål	0532-14957
FÖRBUNDSBUTIK	Gert Råvik	Planteringsvägen 102 C 252 31 HELSINGBORG	042-29 80 87 0730-35 56 89
	Berit Olsson	Rausvägen 57 255 92 HELSINGBORG	042-29 39 33

STIFTSFÖRBUNDSREPRESENTANTER

Uppsala stift 01	Bernt Lagelius (Ordinarie)	Sunnansjö 203 824 70 DELSBO	070-367 24 20
	Margareta Johansson (Ersättare)	Storgatan 43 824 52 HUDIKSVALL	0703-24 96 29
Linköpings stift 02	Jan Henriksson (Ordinarie)	Norra Storgatan 9 598 71 SÖDRA VI	070-545 81 38
	Britt Andersson (Ersättare)	Radhusvägen 17 598 70 STOREBRO	0492-307 50 0702-60 97 48
Skara stift 03	Bo-Göte Palmqvist (Ordinarie)	Ödenäs Monäs 292 441 95 ALINGSÅS	073-817 35 82
	Anders Åström (Ersättare)	Ödenäs Östergården 327 441 95 ALINGSÅS	0322-530 32 070-595 28 08
Strängnäs stift 04	Beryll Grandell (Ordinarie)	Rosenhällsgatan 4 633 58 ESKILSTUNA	016-51 60 73
	Lars Gunnar Karlsson (Ersättare)	Skyttegatan 5 643 33 VINGÅKER	076- 24 10 928
Västerås stift 05	Bertil Hansson (Ordinarie)	Björkled 37 783 50 GUSTAFS	070-680 00 49
	Majvor Öster (Ersättare)	Hökvägen 41 731 42 KÖPING	070-232 13 34 0221-420 93
Växjö stift 06	Kerstin Göransson (Ordinarie)	Aker Mellangård 301 314 92 LÅNGARYD	0345-130 25 06 0709-69 39 63
	Göran Gynnerstedt (Ersättare)	Ängdalsgatan 8 554 39 JÖNKÖPING	036-12 68 77
Lunds stift 07	Magnus Wittgren (Ordinarie)	Båtbyggaregatan 152 216 42 LIMHAMN	072-535 10 80
	Birgitta Dérand (Ersättare)	Sankt Jörgens väg 20 296 35 ÅHUS	044-24 33 28 073-222 13 14
Göteborgs stift 08	Meikel Ganebratt (Ordinarie)	Långåsvägen 31 437 93 LINDOME	031-99 24 37 0760-17 79 46
	Ersättare	Vakant	
Karlstad stift 09	Björn Larsson (Ordinarie)	Kväggen Nordändan 1 681 91 KRISTINEHAMN	072-563 30 33 09
	Barbro Falken (Ersättare)	Gjutaregatan 4 M 681 50 KRISTINEHAMN	070-602 86 49
Härnösand stift 10	Juhani Ahonen (Ordinarie)	Rådhusgatan 81 831 44 ÖSTERSUND	070-557 82 41 10
	Priscilda Helenius (Ersättare)	Axvägen 3 A 853 50 SUNDSVALL	060-12 12 48 0730-40 83 98
Luleå Stift 11	Vakant		
Visby stift 12	Vakant		
Stockholms stift 13	Jimmy Ullgren (Ordinarie)	Nyhagsvägen 10 186 42 VALLENTUNA	0705-55 47 39 13
	Gunnel Berggren Larsson (Ersättare)	Skärgårdsvägen 262 D 139 31 VÄRMDÖ	0702-28 31 16

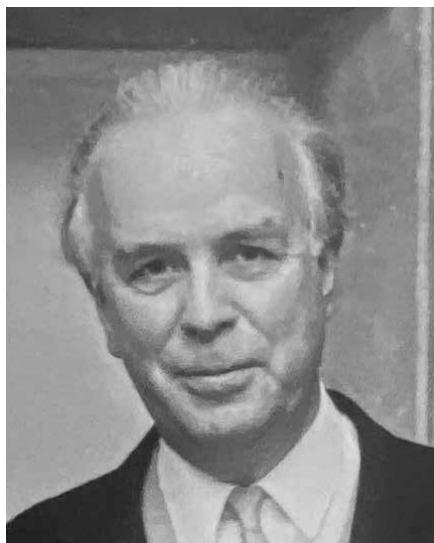
VAD LEKMANNARÖRELSEN ÄR OCH VILL - LEKMÄNNENS ANDLIGA LIV

Tankar och fakta från direktor Algot Tergel och teol. dr. Per-Olof Sjögren

När lekmanarörelsen startade vid ett möte i Ärkebiskopsgården i Uppsala 1918, där Nathan Söderblom residerade, var det två andeströmningar, två väckelseströmningar, som möttes: den *lågkyrkliga strömingen* från lekmanaleden i Stockholm med bl.a. rote-man Carl Alm som den andlige ledaren och *Korstågsrörelsens ström* från Uppsala och Sigtuna representerade av Nathan Söderblom, Einar Billing, Manfred Björkquist, Torsten Bohlin och Axel Lutteman. Carl Alm var den ledande gestalten i *Sällskapet för främjande av kyrklig själavård i Stockholm*. Detta sällskap hade sina rötter i den andliga nöd som fanns i huvudstaden med impulser från småkyrkorörelsen i Köpenhamn.

Inom Svenska kyrkan fanns i början av 1900-talet en nationellt inriktad väckelserörelse, kallad *"ungkyrkorörelsen"* ibland kallad *"Uppsala teologin"* som utgick från Uppsala och Uppsala Kristliga Studentförbund (grundat 1901) under medverkan av ärkebiskop Nathan Söderblom, biskop Einar Billing, biskop J.A. Eklund och uppsalastudenten Manfred Björkquist Mottot för rörelsen *"Sveriges folk – ett Guds folk"* representerade folkkyrkokanken d.v.s. att kyrkan har en kallelse att förverkliga Kristi evangelium hos hela svenska folket, dvs förmedla syndernas förlåtelse till Sveriges folk, tron på den levande Guden, historiens levande Gud." som det uttrycktes då.

År 1909 grundades tidskriften *Vår lösen*, vars redaktör var Manfred Björkquist 1909-1926, och 1917 skapades Sigtunastiftelsen som en hemvist för rörelsen. Dåvarande psalmer som förknip-

Algot Tergel.

pas med unglyrkorörelsen är **Vår Gud är oss en väldig borg och Fädernas kyrka**. Rörelsens intresse för lekmanfrågan uttrycktes bland annat med en enkät i tidskriften 1918: *"Vad krävs av vår kyrka för att den skall bli inte bara ett gudstjänstrum utan också ett arbetsrum och ett andligt hem?"* Tidskriftens egen mening framgick av ingressen: *"Lekmännens medansvarighet för kyrkan utgör en av de nödvändiga förutsättningarna för en kristlig förnyelse av hela vårt folk. I alltför ringa utsträckning har denna förutsättning hittills likväl blivit verklighet."*

Ledaren för den 1910 startade **Diakonistyrelsen**, blivande rektor för Lekmannaskolan, John Melander yttrade: *"Ett ordnat samarbete mellan präster och lekmän är absolut nödvändigt, för att det inte skall bli villervalla i församlinglivet. Utan organiserat samarbete kan lek-männens insats aldrig bli fruktbarande."*

Ett arbete på Nya testamentets grund
Lekmännens ansvar och uppgifter måste knyta an till Nya Testamentets budskap.

Vi som lekmän i kyrkan är i likhet med de vigda och anställda, förvaltare av Guds mångfaldiga nåd (1 Petrusbrevet 4:10) Vi är lemmar varandra till tjänst (Romarbrevet 12 kap). Kroppen består inte av endast en lem, inte endast prästen. Alla döpta utgör en lem i Kristi kropp. Kristi kropp är kyrkan. Alla lemmar i Kristi kropp har del i kristuslivet, också i ansvaret för kyrkan och dess uppgifter som ges oss av Herren Jesus Kristus – Kyrkans Herre.

Evangelisten Lukas berättar för oss i kapitel 10 att Jesus sände ut 72 lekmän, inte ordinarie tjänsteinnehavare utan helt vanliga församlingsbor, sände ut två och två till varje stad till varje ort dit han själv tänkte komma. De utsända skulle gå framför Jesus och bereda väg för honom, hjälpa människor att öppna hemmens och hjärtanas dörrar för honom. Själv kom Jesus som stöd bakom de utsända. Därför hade de ingenting att frukta. Nya testamentet (NT) lär oss också att Jesus är före oss. Innan vi söker en medmänniska är hon sökt av Herren. (se Johannes 1 om Natanael)

På denna bibliska grund står lekmanarörelsen när den enligt rörelsens stadgar samlar alla människor till engagemang och ansvarstagande för kyrkan, för Guds rikes förverkligande i den enskildes i samhällets och i mänsklighetens liv. Förutsättningen för aktivitet utåt i församlingen är **andlig fördjupning och mögnad**. Guds helige Ande måste genom ordet (Bibeln och predikan), bönen och

sakramenten (dopet och nattvarden) utföra sitt verk i hjärta efter hjärta. Först genom en ärlig, öppen, regelbunden och faktisk relation till vår treenige Gud (Fadern, Sonen och den helige Ande) får vi ta emot andlig fördjupning. Först härigenom kan vår gemenskap formas till **en levande församling**. I en levande församling saknas inte villiga hjärtan och händer.

Trohet i gudstjänstliv, i bön och nattvard

Sedan lekmannarörelsens idé har varit och är att det är viktigt att vara **trogen i kyrkans gudstjänstliv** och **trogen i bruket av Guds ord i hemmet**. Att vara **trogen i kyrkans gudstjänstliv** innebär främst att vara **engagerad i söndagens och övriga helgdagars gudstjänst (mässa), bön, textläsning, psalmsång, nattvard och att efter överenskomme vara präst och organist behjälplig i kyrkans gudstjänstliv**. Att leda fler och fler in i detta församlingslivs gemenskap är en huvuduppgift. En lekman är **trogen i bönelivet** vilket bland annat betyder att han/hon hämtar kraft och inspiration från Guds ord, predikan och från den helige Ande. En lekman är **trogen Herrens bord** vilket betyder att hans/hennes trosliv regelbundet värnas av Altarets sakrament (Nattvard). Den bekännelse som det innebär att böja knä **nåden bord** – bordet för alla vi syndare – **hjälp också tveksamma själar över tröghetens tröskel fram till en full och hel bekännelse**.

Ett intensivt samarbete med prästerna Förtroendefull gemenskap mellan församlingspräster och lekmän är en förutsättning för samarbete utåt i församlingen, där många uppgifter väntar. Lekmannarörelsen ska inte enbart vara en organisation utan i stället en **organism, något som organiskt växer och sjuder av andligt liv**. En lekmanakår blir då inte en förening utan ett **bärarlag, som i bön och arbete stöder församlingsprästen**. En lekmanakår bildas endast under förutsättning av ett intimt samarbete mellan präster och lekmän. Lekmän i rörelsen får aldrig vara en isolerad grupp utan ska utgöra en öppen levande församlingskärna. **Krafthämtning inåt** ska leda till **evangelisation**. Ur gruppen ska komma frivilliga medhjälpare i församlingsarbetet.

En lekman är trogen i den jordiska kallelsen

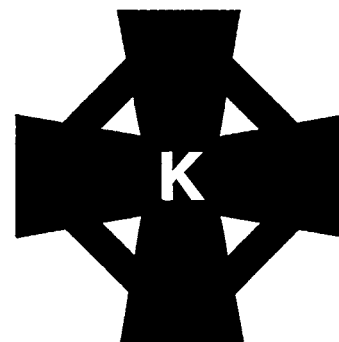
Alla våra själsgåvor såväl som våra kroppar och vår egendom är Guds gåvor. Allt måste därför brukas enligt Guds vilja, vår nästa till tjänst. Vi får alla tjäna Gud under kallets utövning och i kallelsen visa ett sant tjänarsinne. Alla är vi kyrkans representanter, var vi än står. Så kan alla som är trogna i sin jordiska tjänst (förvärvsarbetande, uppgiftsskyldig, näringsidkare, medarbetare) slå en brygga mellan det jordiska livet och gudstjänstlivet. Varhelst en sann Jesu lärjunge befinner sig, är Kristi evangelium i funktion. Ute i världen skall vi i alla sammanhang hjälpas åt att uppenbara Kristus för våra medmänniskor

Evangelisation

En viktig grupp av dem som bör vara föremål för evangelisation är **våra barn**. De lekmannakårer som åtar sig att leda **förskole- eller/och söndagsskolearbete** är till stor välsignelse. Ett annat fält för lekmännens aktivitet är **bibelstudiearbetet**, bibelstudier såväl inom kåren som utanför kåren, med lekmän som ledare av studiegrupper. Det är en utomordentlig viktig uppgift för lekmannarörelsen att i samråd med prästerna starta bibelstudiegrupper och därmed vara behjälplig med att tända eldar ute i församlingarna. **Ett utomordentligt underlag för bibelstudier** och samtal inom kyrkan är tre samtals- och studieböcker med huvudrubrik **"Alla Tiders Bok"** uppdelad på böckerna **"VÄGEN VÄNTAR"**, **"VANDRA VIDARE"** och **"MOT ETT MÅL"**. Till detta kommer allt kyrkligt studiearbete i övrigt, t.ex. med hjälp av **SENSUS**. Ett särskilt betydelsefullt arbetsinstrument har blivit den **kyrkliga besöks tjänsten**. Där besöks tjänsten har kommit i gång har flera kyrkor engagerat lekmän tillsammans med eller vid sidan om kyrkans diakonala verksamhet. Till besöks tjänsten hör inte minst besök hos gamla (årsrika), ensamma och sjuka. Vår tid är de många ensammas tid. Enbart detta att skapamänsklig kontakt med de många ensamma är en utomordentlig kristen uppgift. Många som inte anser sig skickade till någon form av församlingstjänst kan i besöks tjänsten känna att de går i Barmhärtighet. Till denna uppgift hör också att komma med evangelium till sjuka och intagna. Inte sällan efterfrågas samtal, andaktstunder, gemenskap. Många lekmän har inte sällan ställt sina bilar till förfogande inte

minst för att äldre härigenom kan besöka gudstjänster. Lekmannarörelsens verksamhetssyfte är också och inte minst att **utöva "Samhällsdiakoni"**. Det betyder att lekmannarörelsen ska förverkliga Guds rike i den enskildes, samhällets och mänsklighetens liv. Att genom medmänniskor med kristligt tjänarsinne nå in i samhällslivets olika sammanhang, är en uppgift där var och en får bruka de gåvor som Herren förlämnar honom eller henne. Rörelsens medlemmar tillbringar ju största delen av sin tid i hem och på arbete. Var och en av oss har uppgiften att i alla dessa sammanhang leva som kristen, vara Kristi vittne i vardagen. Allt det som en kristen har fått i gudstjänsten och i sitt personliga andaktsliv ska han föra ut till vardagens människor. Då blir tro omsatt i gärning. Tro blir liv, blir diakoni.

Algot Tergel

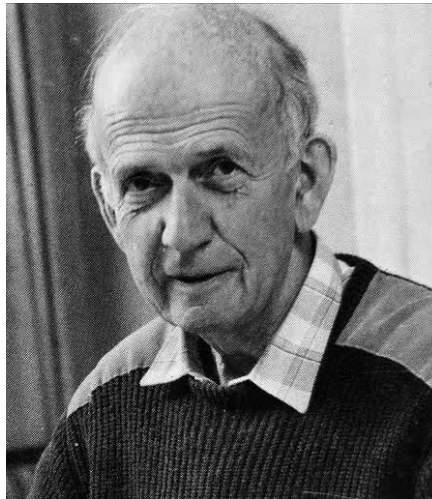

Andligt liv

Att bli lekman i Lekmannaförbundet innebär inte enbart att ansluta sig till en av församlingens grupper och besöka dess sammanträden. Syftet är inte endast att utöka de kyrkliga samlingarna med människor som står utanför kyrkogemenskapen. **Syftet är i stället att aktivisera alla människor till att inta sin plats i kyrkans hela liv**, såväl under helg- som vardagar. En lekman i Lekmannaförbundet är inte enbart medlem i en förening, fastmer visar lekmannen att han/hon är **medlem i Kristi kyrka**. Han/hon vill leva i sitt dop, som en kristen, som en kyrkokristen. Många uppgifter väntar lekmännen. De kan och bör axla en mängd sysslor, i församlingens liv, ja **det är särskilt önskvärt att dessa uppgifter omhändertas av dem som verkligen förstår vad kyrkan är och vill, så att de inte lämnas ut på entreprenad till partipolitiska eller andra utanför-**

liggande grupperingar i samhället. Kyrkans ärenden måste vårdas av händer som förstår att röra varligt vid dess dyrbarheter. Kyrkan behöver tjänst av präster och lekmän. **Av alla fordras både fromhet och kunnighet.** Uppmärksamhet riktas då på hela den andliga sidan av lekmannens liv, ja på den enskilde lekmannens egen själ. En lekman har en själ att vårda. Lekmannen själv kan göra mycket för att vårda sin själ. **Paulus ger grundregeln** för individuell själavård: *"Avsky det onda, håll fast vid det goda"* (Romarbrevet 12:9) En kristen skall vänja sig vid att **undvika synden**, undvika de platser där man lätt frestas till synd, till att vara Gud fränvänd, undvika umgänget med de människor som är en övermäktiga och kan inleda en i frestelser, undvika den litteratur, de filmer och överhuvudtaget den påverkan som eggat till gudsfränvända onda tankar, ord eller gärningar. En lekman ska också fostra sig själv att inte ge det onda plats i sitt hjärta. Här följer ett annat bibelord: *"All bitterhet och häftighet och vrede, allt skriande och smädande, ja, allt vad ondska heter vare fjärran från eder"* (Efesierbrevet 4:31) **Paulus** fortsätter omedelbart: *"Var i stället goda och barmhärtiga mot varandra, och förlåt varandra, såsom Gud i Kristus har förlåtit er"*. Att göra så är att **"hålla fast vid det goda"**. **Inte någon kan göra detta av sig själv** men bön och goda vanor är en hjälp. Genom att inhämta en god andaktsordning – som inte får vara mer omfattande än att den verkligen går att genomföra – kan lekmannen med stöd av den helige Ande disciplinera sig själv till att hålla fast vid Guds ord och sakrament.

Mycken hjälp finns att tillgå för den som söker ett **ordnat böneliv**. Närmast till hands ligger den ordning som anges i *"En liten bönbok"* i Psalmboken. **Bibelläsningen** kan ordnas i enlighet med befintliga lexikon (lectionariet). Den **svenska tidegården** är också en ypperlig bönbok för den dagliga andakten och tillbedjan. Dessa är de principiellt sett viktigaste bönböckerna, givetvis med undantag av **Psaltaren**, som **står i särklass** och som dessutom **ingår i tidegården**. Kan vi säga att det finns några särskilda förbönsämnen som en lekman bör själv tänka på? Ja, helt säkert är det så. En lekman kan vända de första paragraferna i lekmanarörelsens **stadgar** till en förbön för alla kyrkans lekmän inklusive sig själv. Givetvis bör han/hon på ett särskilt sätt bedja för sin **lokala kår**,

Per-Olof Sjögren.

dess funktionärer och medlemmar. Som trogen församlingsmedlem bör han/hon dessutom **regelbundet bedja för sin familj, sin präst, sin församling, sin biskop och hela Kristi kyrka.** Det bör vara ett **oeftergivet mål** att **den privata andakten** antingen i form av husandakt för hela familjen eller om detta av något skäl inte låter sig göra – i form av lekmannens egen enskilda andakt, **verkligen äger rum dagligen i hans/hennes hem.** Om bönens låga verkligen beständigt och trofast brinner i alla lekmanahem och om Guds ord där dagligen lästes och begrundades, skulle detta betyda så ofantligt mycket för hela vårt folk, att det inte kan överskattas. **Disciplinen att bedja, att läsa Guds ord och att efterfölja (lyda) Guds ord i det dagliga livet, bör varje lekman självklart åtaga och pålägga sig.** Vårt land lider stor brist på människor som hör Guds Ord och gör det!

När man börjar **leva i bön och i Bibel** på det sättet blir det helt naturligt, att man också med glädje söker sig till Herrens altare på söndagen – söker sig till nattvard för mottagande av Jesu kropp och blod. Även om man inte har någon speciell funktion i gudstjänsten (mässan) – t.ex. genom att dela ut psalmböcker och agendor eller genom att ta upp kollekt – har alla vi kristna den uppgiften att i gudstjänsten **bekänna våra synder, mottaga avlösning, lyssna till predikan (Guds Ord), bedja, tacka och lova Gud.** Inte endast som lekmän och medlemmar i lekmanarörelsen utan som enskilda, ja som församlingsmedlemmar bör man gå till nattvaden och komma ihåg det ansvar som ligger på var och en att i allt föregå andra med gott exempel. Att på detta sätt dagligen hålla morgon- och aftonbön och

söndagligen gå till kyrkan för gudstjänst eller/och mätta - och för mottagande av nattvard **det är att hålla fast vid det goda.** En lekman bör vara vaken för andras behov av hans tjänster och offer och särskilt träna sig själv till att avstå och ge i stället för att kräva och ha för egen del. **Varje kristen måste se sin uppgift att gjuta in försoningens, offervillighetens och kärlekens anda i livet människor emellan.** Det är viktigt att vara snabb att be om förlåtelse när man har brutit och också snabb att förlåta även om motparten inte har förstånd att be om förlåtelse (i tid eller senare). En annan viktig egenskap är den att: **söka hjälpa andra människor – mina medmänniskor med att bära deras bördor.** En lekman om någon bör känna sig som en **samarit**, en individ som upptäcker och ser de slagna vid sidan av vägen och som handlar i kärlek därefter. Ska man kunna bära sin nästas kors, måste man vara fri från sin egen skuldbörda. Det onda, **synden, binder** människan och själ hennes kraft men **förlåtelsen frigör** och **sporrar till offer.** Den som har mött Kristus och mottagit välsignelsen av hans offer, en levande kristen, vill gärna själv offra sig för andra. Gud kan ge **förlåtelse efter en enkel tillbedjan.** En människa och lekman får **mottaga förlåtelse direkt tillsagd i det allmänna skriftemålet** före varje nattvardsgång eller enskilt genom präst i samband med **bikt.** En **lekman** naturliga och viktiga uppgift är att vägleda medmänniskor till kunskap om syndernas förlåtelse och till att få svar från kyrkan och dess präster på teologiska frågor. I så motto är lekmanen vägröjare till församlingsprästen eller till den denne anvisar. Till sist en enkel levnadsregel för en **lekman i kyrkan:**

- Jag vill varje dag bedja och läsa Bibeln
- Jag vill varje vecka bedja för Kristi kyrka och för min lekmanakår
- Jag vill varje vecka bedja för min församling, min präst och min biskop
- Jag vill varje sön- och helgdag delta i gudstjänst eller högmässa
- Jag vill regelbundet ta emot altarets sakrament – nattvarden
- Jag vill med Guds nåd följa Kristus, avsky det onda - hålla fast vid det goda
- Jag vill med Guds nåd söka bära andras bördor

Per-Olof Sjögren

(Sammanställt av Anders Nordberg)

Stiftelsen BRÖDET

Nyhetsbrev
Maj 2023

INDIEN –
Västbengalen
Blindskolan

*Kära Vänner och
Understödjare!*

Dagens workshop gick ut på att tillsammans med en grupp av Internatskolans blinda flickor baka bullar till skolans alla elever och anställda – uppemot hundra personer (!), berättar Sviatlana Sauchuk, Rajs fru, vid Blindskolan i Cooch Behar, Indien. Härligt att se med vilken iver och glädje eleverna tog sig an uppgiften.

Varmt tack för stödet till skolan hälsar både Blindskolan och Stiftelsen Brödet genom oss i styrelsen, *Arne, Elisabeth, Gloria, Ivar, Lena, Roger*

Stiftelsen Brödet BG 900-4201, PG 90 04 20-1, Swish 1239004201

Org.nr: 802401-2844, www.stiftelsenbrodet.se, e-mail: kontakt@stiftelsenbrodet.se

Postadress: Stiftelsen Brödet, Att. L. Åkerlund, Grev Turegatan 64, 114 38 Stockholm Tel: 070-2545233

Styrelse: Lena Åkerlund, ordf, Roger Arvidsson, sekr, Gloria Vintila Andersson, Arne Wikström,

Suppl: Ivar Boman, Elisabeth Kedland Hofberg,

Stiftelsen BRÖDET

Nyhetsbrev
Maj 2023

RUMÄNIEN –
VOIVODENI
Dagis o valnötsträd

*Kära Vänner och
Understödjare!*

I tacksamhet över prästens och församlingens hjälp har en ung familj i samband med att de ska döpa sitt barn skänkt ett valnötsträd som de planterat på kyrkans ägor. Trädet kommer till en början att skötas om av barnets föräldrar men när barnet blir lite äldre får han/hon själv överta vårdnaden om det.

Nyligen firades Mors dag i kyrkan och då överräckte barnen blommor till sina mammor och den ena barngruppen efter den andra sjöng för att hylla sina mammor. Även Stiftelsen Brödet hyllades berättar församlingens präst Denes Csaba.

Dagisbarnen i Voivodeni

tackar
Stiftelsen

Brödet för mjukisdjuren som vi tack vare
våra gåvogivare kunde skicka.

Tack till gåvogivarna också från
Stiftelsen Brödet genom oss i styrelsen
Arne, Elisabeth, Gloria, Ivar, Lena, Roger

Stiftelsen Brödet BG 900-4201, PG 90 04 20-1,
Swish 1239004201, Org.nr: 802401-2844,
www.stiftelsenbrodet.se,

e-mail: kontakt@stiftelsenbrodet.se
Postadress: Stiftelsen Brödet, Att. L. Åkerlund,
Grev Turegatan 64, 114 38 Stockholm Tel:
070-2545233 Styrelse: Lena Åkerlund, ordf,
Roger Arvidsson, sekr, Gloria Vintila
Andersson, Arne Wikström,
Suppl: Ivar Boman, Elisabeth Kedland Hofberg,

Kyrkans födelse del XII

Kyrkans födelse enligt evangelisten Lukas genom Apostlagärningarna, med Petrus och Paulus samt kyrkans identitet och tillväxt därefter – Petrus, Paulus, Gnosticism, Marcion, Irenaeus, Tertullianus, Clemens, Origenes, Konstantin, Athanasius, Julianus, Ambrosius, Alarik, Hieronymus, Chrysostomos och Columba d.ä.

Prästerskap biskopar och påve forts. (De första århundradena)

Församlingarnas finansiering

En biskop utövade kontroll över ekonomin i alla kyrkor i sin stad. På 200-talet hade församlingar börjat förvärva egendom, men det var när församlingars förmögenhet ökade på ett enastående sätt under 400-talet som mönstret för kyrkornas underhåll ändrades. Efter Konstantin utgjorde **donationer** och **regeringsbidrag** den huvudsakliga inkomsten, fastän frivilliga offerinsamlingar alltid förblev en viktig kyrklig inkomstkälla. På ett tidigt stadium var det biskopen ensam som fördelade dessa inkomster vilket dessvärre ledde till missbruk. I **Rom** hade man i slutet av 400-talet hittat på ett system genom vilket **all inkomst från hyror och kollekter** delades i fyra delar – (1) biskopen, (2) prästerna, (3) de fattiga och (4) kyrkornas underhåll och belysning. Uppdelningen kunde vara annorlunda utanför Rom. Genom detta system **erhöll biskopen en inkomst som var mycket större än prästernas och diakonernas** - men han måste använda avsevärda belopp till gästfrihet. Skillnaden var också stor mellan fattiga och rika kyrkor. Roms biskops förmögenhet var så pass stor, att den kände hedniske senatoren **Praetextatus** sa: "Gör mig till Roms biskop, och jag blir en kristen i morgon dag." Å andra sidan var en del landsortsprästers årliga inkomst så liten att de huvudsakligen var hänisade sin kristna församlingsmedlemmars generositet.

Landsortsförsamlingar

Under de första århundradena var den kristna **kyrkan främst en stadsföreteelse**. Vid 300-talets början hade kyrkan emellertid i väst börjat flytta ut på landsbygden, vanligen som ett resultat av biskoparnas evangelisationsresor, då de startade nya församlingar i större byar för att ta hand om de nyomvända. Först var det präster från städerna som skötte arbetet. Inte förrän på 500-talet och främst då i Gallien fick varje landsortsförsamling eget prästerskap. Prästerna i dessa landsortsförsamlingar invigdes fortfarande av biskopen och stod under hans överinseende

En av flera bilder som åskådliggör kyrkomötet i Nicaea med fler än 250 biskopar.

men prästerna tilläts att själva dela ut nattvarden. Kyrkans arbete hade tagit ett steg mot den form av lokalförsamlingsarbete, som blev så vanlig på medeltiden och också i vår egen tid. Samtidigt utvecklades en annan sorts landsbygdskyrka. Det var den sorts kyrka som godsägaren lät uppföra till förmån för dem som

arbetade på hans gods. Vanligen done-
rade han också till kyrkans underhåll och
förbehöll sig rätte att utse präster. Sådana
präster hade en friare ställning gentemot
biskopen, även om de var underordnade
honom. Den kyrkliga organisationen
expanderade på två sätt: genom ut-
vecklandet av **kyrkomöten** med särskild
auktoritet och genom att **man satte vissa
biskopar över andra biskopar**. Kyrko-
mötena utvecklades ur de oregelbundna
samlingar då biskopar från närliggande
samhällen lyfte och diskuterade gemen-
samma problem. Under 200-talet fick
dessa samlingar mer regelbunden ka-
raktär, när vissa provinsiala eller lokala
kyrkliga råd började mötas årligen. Kon-
stantin samlade stora kyrkomöten för att
fatta beslut i frågor som inte kunde lösas
av lokala eller provinsiala synoder. **Ar-
les år 314** var ett **allmänt kyrkomöte**
för Västrom, medan **Nicaea elva år se-
nare utgjorde platsen för det första
allmänna kyrkomötet för hela kyrkan**.
De dekret som dessa konsilier blev **ka-
nonisk lag för kyrkan**.

Rombiskopens särställning

Med tiden fick Roms biskops ökade
auktoritet stor betydelse. Teoretiskt sett
var alla biskopar jämlika, men från för-
sta början blev en del mer framstående
än andra på grund av deras städers stora
betydelse. De viktigaste var Alexandria,
Rom och Kartago. Kyrkomötet i Nicaea
325 erkände de tre första av dessa som
överbänsna inom sina områden. **År 381**
tillkom Konstantinopel när den synod
som hölls där förklarade, att den stod
närmast i rang efter Rom. Roms biskop
opponerade sig mot detta, därför att det
innebar att den ställning en kyrka och
dess biskop hade var beroende av den
ställning staden hade i kejsardömet.
Roms överbänsenhet grundade sig inte på
sådana historiska tillfälligheter, förklara-
de ett kyrkomöte i Rom under Damasus
ledning, möjligen **år 382**. Roms status
berodde på påvens ställning som arvta-
gare till aposteln Petrus, romar-kyrkans
förste grundare, den som Kristus lovat att
hans skulle bygga sin kyrka på. Även om
den uppfattningen inte gick hem i kyrkan
i Östrom lade den grunden till den ledar-
ställning som Roms biskop åtnjöt.

Johannes Chrysostomos (350-407)

Johannes som blev känd som den mest
värtalige av alla kristna förkunnare föd-
des i Antiokia **år 350**. Han fostrades av
sin fromma **mor, Anthusa**, med en liten
son redan i 20-årsåldern. Johannes lä-

Kejsar Konstantin (här avbildad på en mosaik i Hagia Sofia) sammankallade det första konciliet i Nicaea för att bland annat behandla den arianska kontroversen. Det första konciliet i Nicaea, som ägde rum i Nicaea (idag Iznik, Turkiet) mellan den 20 maj och 25 juli 325.

rare, den hedniska oratorn **Libanius**, gav
Anthusa det erkännandet: *"Vilka kvinnor
de kristna har!"*. Johannes döptes när
han var 18 år (368) och blev föreläsare
i kyrkan. Han utmanade sin hälsa genom
att ägna sig åt **asketiska övningar**, bl.a.
genom att **bo ensam i en berggrotta i
två år**. När han återvände till staden
blev han vigd till **diakon år 381** och till
presbyter 386. Efter detta blev han ut-
sedd att predika i **Antiokias huvudkyr-
ka** där han **byggde upp sin ryktbarhet
som predikant**. **År 397** valdes Johannes
till **biskop av Konstantinopel mot in-
vilja**. Han kände inte samhörighet med
Konstantinopels intriger och tryck. Hans
försök att höja det moraliska klimatet
i huvudstaden rönt starkt motstånd.
Hans fiender sammangaddade sig: **kej-
sarinnan Eudoxia**, som känt sig träffad

av hans angrepp mot synden på högsta
ort, prästerskapet som fann Johannes
för sträng, och **Theofilus, Alexandrias
patriark** som var avundsjuk på en antio-
kia-prästs framgångar i huvudstaden. De
fick Johannes **avsatt vid ett kyrkomöte
403**. Kejsaren godkände beslutet och Jo-
hannes landsförvisades. Ett folkupplopp
till förmån för Johannes och en olycka
vid hovet skrämd Eudoxia, och redan
nästkommande dag återkallades Johan-
nes. Johannes modiga om än taktlösa
förkunnelse förargade på nytt kejsarin-
nan och hans fiender sökte om igen att
få honom bannlyst. Kejsaren befallde
honom att lämna sina kyrkliga uppdrag,
men han vägrade. Soldater drev honom
ut ur kyrkan, när han hade samlat kandi-
dater till dop, och dopvattnet färgades av
blod. Johannes landsförvisning avbröts

Kejsar Konstantin i Konstantinopel.

av hans **död år 407**. Hans sista ord var: *"Gud vare lovad för allt."* Hans kvarlevor fördes till **Konstantinopel år 438** därhan begravdes i **Apostlakyran**. Han kvarlevor överfördes emellertid på **1200-talet till Peterskyrkan i Rom**.

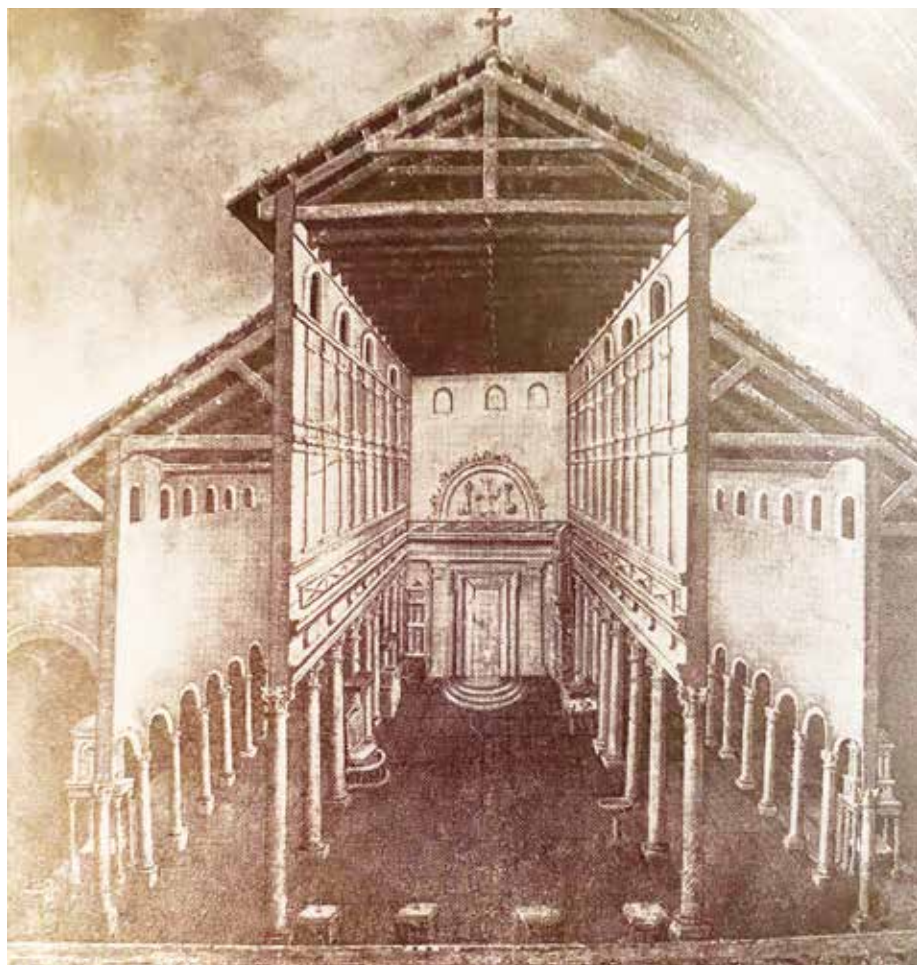
Johannes Chrystomos har ärats för sin oräddhet och fromhet. Hundratals av hans predikningar vittnar om hans stora insikt i Bibeln och om hans förmåga att tillämpa densamma på sina lyssnare. **Påve Pius X** upptog Johannes 1908 till predikanernas speciella **helgon**.

Johannes Chrystomos.

Konstantins regeringstid som den förste kristne kejsaren hade stor betydelse för Roms biskop. Romarkyrkan fann sig plötsligt inte bara fri från förföljelser utan också att vara ägare av byggnader

och egendomar. **Konstantin** befallde att man skulle **resa en basilika över Simon Petrus grav på Vatikankullen och en annan över Paulus grav**. Kejsarinnan Faustas lateranpalats gavs åt Roms biskop som hans officiella residens. **Kejsar Konstantin har dock med säkerhet inte legat ödmjuk framför påve Sylvesters fötter** utan alla kejsarliga regalier och tigt om förlåtelse för sina synder. **Inte heller överlämnade han till påven styret över Rom, Italien och Västromerska riket**, som det förfälskade Konstantins gåvobrev gjorde gällande. Fram till **Damasus (366-384)** var tidens påvar ganska obemärkta, som inte förmådde och ibland inte heller önskade hindra kejsaren från att dominera över kyrkan. Den dramatiska förändring som ägde rum vid slutet av 300-talet, då kyrkan kom att dominera över kejsaren hade sin förklaring inte minst i Milanos store biskop, **Ambrosius**. Det var dock **Damasus** (samtida med Ambrosius) som gjorde teorin om Petrus till en väsentlig del av påvliga lärosatser. **Han var den förste påve som konsekvent hänvisade till Roms kyrka som "apostlastiftet"** och som kallade biskoparna i andra kyr-

En stor basilika invigd åt Petrus byggdes på Vatikankullen. De fem skeppen syns tydligt på denna 1600-tals freskomålning av kyrkan.

Den konstantinska S:t Petersbasilikan revs på 1500-talet för att lämna plats för den nuvarande katedralen.

kor för "söner" och inte "bröder". Damasus efterträdare Siricius (384 – 399) var den förste som använde **dekretalen**, ett *instruktionsbrev* med kejsarens dekret till sina provinsguverner som förebild. Med brev av detta slag gjorde påven anspråk på samma slags bindande auktoritet för sig själv inom kyrkan om kejsaren hade i världsliga angelägenheter.

Siricius efterträdare, **Innocentius** (410-417), **Zosimus** (417-418) och **Bonifatius** (418-422) **fortsatte att bygga på Petrus auktoritet**, fast teori och praktik inte alltid följdes åt. **Innocentius** gjorde **anspråk på världsvid auktoritet för Roms biskop genom att förklara, att ingenting som gjordes ute i provinserna skulle anses fullbordat, förrän han hade fått vetskap om det och att påvens beslut berörde alla kyrkor i världen.**

Den ineffektive **Zosimus** var lika högtflygande i sina anspråk, **men han hade föga framgång**. Därför att han kolliderade med kejsaren, med den starkt självständiga nordafrikanska kyrkan och en del envetna biskopar i Gallien. Han återkallade Innocentius fördömande av

Pelagius men måste ändra sitt beslut efter påtryckningar från kejsaren och den nordafrikanska kyrkan.

Leo I och Gelasius I

Påvarna Leo I (440-451) och Gelasius I (492-96) var utan tvivel de mest betydelsefulla under 400-talet. Barbarernas våldsamma angrepp mot imperiet gjorde att det kejserliga hovet i Ravenna desperat sökte hjälp hos vilken myndighet som helst, som kunde hålla kejsardömet samman. Detta är bakgrunden till **kejsar Valentinianus III:s dekret år 445** som instruerade **Aetius, den romerske befälhavaren i Gallien, att tvinga alla biskopar** som inte frivilligt gjorde det att stå till det påvliga hovets tjänst. **Ett kejserligt edikt hade förvandlat påvliga anspråk till lag. Berättelserna om Leos medlarroll hos hunnerkungen Attila och vandalkungen Geiserik** antyder, att påven var i stånd att uträtta tjänster åt kejsardömet vid en tid då den världsliga regeringen höll på att bryta samman. Leo upplevde triumfens ögonblick i öster, när hans skickliga *Tomus* (ett brev om Kristi gudomliga och mänskliga naturer) lästes upp vid det fjärde ekumeniska **konsiliet**

i Chalcedon år 451 och togs emot med ropet: *"S:t Petrus har talat genom Leo!"* Men kyrkomötet i Chalcedon **förkastade** uttalandet att Petrus skulle vara grunden för påvens överhöghet genom att förklara, att en stads kyrkliga status bestämdes av dess civila status och att "det nya Roms" kyrka (Konstantinopel) hade en laglig ställning liknande det gamla Roms. De romerska delegaterna vägrade att undertackna och lämnade mötet i protest.

Leo klarlade bättre än någon före honom uppfattningen att påvedömet var Petrus eget ämbete, inte bara som grundare utan som kyrkans närvarande härskare genom sin tjänare, påven – Leo hävdade att det inte betydde något hur ovärdig någon viss påve kunde vara, så länge han var Petrus efterträdare och handlade enligt kanoniska lagar. Gelasius I fullbordade medeltidens påveuppfattning. Han insisterade på att kejsaren skulle slå vakt om kyrkan men själv underkasta sig påvens ledning. Denna leddes ju i sin tur av Gud och S:t Petrus. Härav följde att kyrkans män inte skulle ställas till rätta inför världslig domstol och att påven själv inte kunde dömas av någon människa. "Ingen får

under någon som helst förevändning sätta sig själv över påvens ämbete, då Kristus själv befallt att detta skulle stå över allt och alla. Den universella kyrkan har alltid erkänt påven som ett överhuvud. Under mer än ett halvt århundrade efter Celasius var påvarnas verkliga ställning betydligt lägre än deras överspända anspråk. De utnyttjades och missbrukades – först av de gotiska kungarna i Italien och sedan Justinianus hade återerövrat västromerska riket, också av kejsarna. Förödmjukande scener förekom, som t.ex. när påven Johannes I på order av den östgotiske kungen **Theoderik** i Italien reste till Konstantinopel för att vädja till kejsaren på de arianska kristnas vägnar. När han inte lyckades kastades han i fängelse vid återkomsten. Påvedömet förblev underordnat Konstantinopel länge efter Justinianus död och det romerska styrets misslyckande i Italien. Fram till **år 741** måste påvliga val bekräftas av Konstantinopel eller den kejserlige exarken i Ravenna.

Columba d.ä. (521 – 597)

Columba som blev en berömd abbot och missionär **föddes i en förnäm familj i Donegal, Irland**. Sedan han invigts till munk predikade han visa omkring och hjälpte till att grunda flera kloster som de i **Derry och Durrow**. År 563 lämnade Columba Irland fast besluten att **företa en pilgrimsfärd för Kristus**. Olika meningar råder om varför han lämnade sitt hemland. Han hade blivit invecklad i en tvist om äganderätten till en handskrift som han hade kopierat, och han blev

klandrad för det inbördeskrig som därav följde mellan hans klan och storhövdingen **Diarmid**. Han kan ha lämnat hemlandet delvis som en självpåtagen botgöring.

Med tolv kamrater seglade **Columba** till ön **Iona på Skottlands västkust**. Där grundade han ett **kloster**, som kom att bli basen för evangelisation bland **skotternarna och pikterna**. **Ikonaklostret** blev ett centrum för keltiskt klosterväsende över hela Skottland och norra England. Klostret blev också ett centrum för ett energiskt utbredande av kristendomen. **Colomba** var en modig man, ibland väl stridslysten. Han predikade för folk som stod under vissa druiders inflytande. Druiderna var motståndare till kristendomen. Colombas trohet belönades när sådana hövdingar som **Brude, pikternas kung, blev omvända**. **Många kyrkor grundades och mycket av Skottlands politiska, sociala och religiösa liv kristnades**. Det är ovisst om Colombas inflytande nådde utanför västra Skottland. I Columba förenades djup from het och fantasi med ett kraftigt engagemang i kungars och hövdingars åtgöranden, en vilja till andlig förkovran och kärlek till naturen. Han var en typisk **representant för den keltiska kyrkan**. Hans bedrifter illustrerar vilken betydelse den keltiska kyrkan fick, när det gällde att föra en förnyelse av kristendomen till Västeuropa efter romarrikets fall. **Adamnan**, Ionas nionde biskop skrev under **år 688-692** en viktig bok om **Columbas liv**.

Gregorius och langobarderna

Den **langobardiska invasionen** gjorde slut på romersk kejserlig dominans i Italien och gav påven en ny självständighet, fast langobarderna hotade att översvämma Rom med sina **barbarer**. Till lycka för Rom och romarkyrkan var **Gregorius påve under 500-talets sista tid**, den prekära situationen vuxen. Gregorius var en romare av hög börd som var **stadens ståthållare omkring år 573** men som strax efter detta lämnade ifrån sig hela sin förmögenhet för att bli munk. Några år senare återkallades han av påven för **administrativt arbete i Rom** och sedan **för en ambassadörspost i Konstantinopel**. När Gregorius år 590 blev påve, befann sig Rom i en förtvivlad situation. Romarna ställdes inför langobardernas hot utan utsikt om någon hjälp från den kejserlige **exarken i Ravenna** och svält och pest hade man också kännning av. Utan att tveka tog Gregorius befälet, skaffade fram livsmedel åt staden och

ordnade med dess försvar. **Han gav order till generalerna på slagfältet, underhandlade med langobarderna och slöt till sist fred utan kejsarens auktorisation**. Ingen påve före Gregorius hade vågat hälften så mycket.

Mitt under allt detta **skötte Gregorius om kyrkans egendomar utan att försumma den andliga vården om sin hjord**. Han **styrkte kyrkorna i Spanien och i Gallien**, försvarade romarkyrkans rättigheter mot Konstantinopels krav och **skickade missionärer till England**. Genom sin förstärkning av påvens auktoritet markerar Gregorius påvetid övergången från det kejserliga Roms gamla värld till medeltidskristendomen, enad i en romersk-katolsk kyrka.

In i medeltiden

Romerska kyrkan spelade en central roll vid övergången till medeltidens värld, eftersom det främst var kyrkan, den viktigaste kvarlevande institutionen från antikens värld, som fotplantade den romerska kulturen till medeltiden. I många avseenden hade den romerska kyrkan format sig efter den värld, i vilken den hade vuxit till mognad. Det tydligaste exemplet på detta är det sätt på vilket kyrkans organisation följde den kejserliga administrationens mönster. Varje stad hade rätt att ha egen biskop och varje provins sin ärkebiskop. Stiftets tjänstemannahierarki var praktiskt taget identisk med den romerska civila administrationen. Kyrklig kanonisk lag hade romersk lag (codex) som förebild. Till en början bestod den bara av påbud från kyrkliga synoder, men slutligen omfattade den också **påvliga dekretalier**, som motsvarade **kejserliga edikt**. **Latinet skapade enhet i den kristna världen**. Även om mycket litet av den gamla tidens litteratur foga- des in i huvudfåran av medeltida kultur, var **den kristna litteraturen och lärdomen formad efter latinska modeller**. **Kristen arkitektur hade romerskt ursprung**. Ett otvetydigt exempel på detta är utvecklingen av **basilikakyrkan** och senare **medeltidskatedralen från den romerska samlingslokalen - basilikan**.

Den stora förföljelse som **Diokletianus** satte igång berörde särskilt **Afrika** mer än något annat område i väst I nästkommande nummer av Lekman i kyrkan (Lekman i Kyrkan nr 3-2023) vänder vi blickarna mot **Kyrkan i Nordafrika**.

Anders Nordberg

Årsmöte i Torsåker 23 april 2023

Söndagen den 23 april samlades 14 medlemmar inom Uppsala stifts Lekmannaförbund i Torsåker för att fira Gudstjänst tillsammans och genomföra det årliga årsmötet.

Dagen började i församlingshemmet med kaffe och smörgås. Därefter samlades vi i Torsåkers treskeppiga kyrka uppförd 1754–1758.

Denna söndag med temat Den Gode Herden var det en lekmanaledd gudstjänst. Annika Berglund ledde gudstjänsten och Raul Wiberg stod för solosång och beaktelse. Musiker var Karolina Risberg.

Efter Gudstjänsten bjöds vi på en mycket välsmakande lunch i församlingshemmet.

Innan årsmötesförhandlingarna höll Staffan Berglund ett intressant föredrag om psalmförfattarna Lina Sandell, Ylva Eggehorn, Britt G Hallqvist och Fanny Crosby.

Under årsmötesförhandlingarna konstaterades att medlemsantalet i vårt förbund minskar på såväl riksnivå som i vårt stift. Under 2022 har kåren i Torsåker lagts ner så nu har vi endast tre lokala kårer i stiftet. I Vendel-Tegelsmora, Hälsingtuna och Dellenbygden. Medlemsantalet år 2022 var 88 st.

Medlemsantalet minskar i flesta medlemsorganisationer i Sverige. Vi kan konstatera att de lokala kårerna är avgörande för medlemsrekrytering. Det

är inte många som väljer att bli stiftsanslutna.

Annika Berglund och Karin Ahlberg som avlagt sig omval i stiftsförbundets styrelse avtackades på årsmötet. Ledamöterna i styrelsen är nu 7.

Årsmötesdeltagarna informerades om att vi planerar en inspirationsträff i Sigtuna 14–15 oktober. Preliminärt har vi bokat övernattningsrum för 30 personer. Det kommer också finnas möjlighet att delta som dagbesökare.

Programmet är inte klart men information om sammankomsten uppdateras fortlöpande på vår hemsida. www.uppsalastiftslekmannaforbund.se

Avslutningsvis. Stort tack till Ingrid Andersson, Berit Lindqvist-Pedersen, Berit Morell och Marianne Morell som ordnade med all välsmakande förtäring under denna trevliga dag i Torsåker.

*Bernt Lagelius, Ordförande
Uppsala stifts lekmannaförbund*

Årsrike, trofaste, engagerade och omsorgsfulle lekmannabrodern

Sture Stebring

95 år

29 april 2023

gratuleras i tacksamhet och glädje.

Bymarkskyrkans lekmannakår, Växjö stift

Thomas Rosendal kåserier

Hej Lekmannakårer!

Jag heter Thomas Rosendal och har tre roande kåserier. Bifogar min uppdaterade presentation med mitt senaste kåseri "Fader Gunnar 2.0", som jag haft premiär med under 2022. Hoppas något av dem väcker Ert intresse!

"Fader Gunnar - min Fader", ca 1 timme

Mina minnen av min fader, Gunnar Rosendal, präst i Osby under 29 år och beskrivs som "En banbrytare för kyrklig förnyelse". Far var mycket mass-medial och medverkade i press, TV och radio och var flitigt i debatten. Han höll föredrag över hela landet och samlade in pengar till "Gratia Dei" i Kristianstad.

Några lyssnare känner igen händelser och nickar igenkännande till min berättelse som rymmer bl a Påven Pius XII, president Truman, Anita Ekberg, Little Gerhard, Nils Poppe. Med stor glädje noterar jag att min fader fortfarande intresserar och stolt bär jag hans minne vidare. Jag möts av väldigt

många positiva minnen och reaktioner.

De senaste åren har jag kåserat drygt 300 hundra gånger runtom i Södra Sverige, men även uppåt landet. Jag vågar påstå att kåseriet är mycket uppskattat med många skratt. Mitt kåseri i Tollarp i Teaterföreningen Kristianstads regi gav 9,69 poäng av 10 möjliga!!

YouTube – [Fader Gunnar – min Fader](#)

"En socialchef emeritus kåserar", ca 1 timme

Själv valde jag en annan bana än min fader och är socionom och har arbetat i socialtjänsten sedan min examen i Lund 1974. Man kan säga att far tog hand om de andliga och jag de timliga behoven. De senaste 30 åren har jag arbetat som socialchef i Osby och blev "passionär" mars 2011.

Ibland får jag frågan om jag inte har lite mer roligt att berätta och efter lite funderande växer ett nytt ämne fram: "En socialchef emeritus kåserar".

Som pensionerad socialchef kåserar jag om min väg från Malmö Hamn till

Socialtjänsten. Kåseriet är roligt och underhållande med anekdoter och tankar från utbildning och arbete. Självklart dyker far och mor upp även här! Många skratt utlovas!

I nuläget har jag ett 40-tal bokningar av detta kåseri. På IVÖ i Teaterförening Kristianstads regi fick kåseriet 9,22 poäng av 10 möjliga och i Everöd 9,13!!

"Fader Gunnar 2.0", ca 1 timme

Funderat ett tag på nytt kåseri. Tidigare haft mest personliga minnen, även om jag ibland tummat på regeln. Nu vill jag berätta om fars uppväxt, om hans glädjeböcker, om Krönikeböckerna, om mor, brev, och lite annat. Kanske inte lika mycket skratt men

Jag har dator och projektor med mig och behöver filmduk, mick (gärna handsfree) och bord. Mitt arvode är 3.750 kr (inkl moms) + bil 29 kr/mil (exkl moms). Jag åker gärna kollektivt! Enskild firma, Rosendal Kåserier, med F-skattsedel och betalar själv sociala avgifter. Är jag ledig kan jag med kort varsel ersätta vid förhinder. Jag samarbetar gärna med olika studieförbund!

Med förhoppning om intresse!

Thomas Rosendal
Thomas Rosendal
socialchef emeritus/kåsör

Telefon

0702675250

thomas.rosendal@telia.com

Facebook: Rosendal Kåserier

Varma hälsningar från Tanzania, MOKICCO

Mars månad

Många hälsningar från Kilimanjaro, Tanzania.

Mars månad, en av de lyckligaste månaderna i vårt land i år. Det har börjat regna på många platser i landet! Skörden av majs, bönor och mycket annat ser grön och lovande ut.

Tack så mycket för alla gåvor, stöd och förbön som MOKICCO får under mars månad! Gud är god. Barnen mår bra. De går i skolan och ser fram emot påsken.

Söndagen den 26 mars firade vi nattvardsgudstjänst i Marangu med fosterföräldrarna från MOKICCOs familjer. Alla hade bra rapporter från sina familjer. Senaste gången vi hade träff med fosterföräldrarna var många bekymrade över stigande sjukhuskostnader i Tanzania. I MOKICCOs styrelse bestämde vi därför att barnen måste få sjukförsäkring. Under mars månad har vi kunnat betala sjukförsäkring för nästan hälften av alla barn som bor i MOKICCOs familjer.

Syster Agnes Lema har satsat mycket på att göra hembesök hos MOKICCO-

familjerna, för att lära känna dem mera, deras behov, glädjeämnen, utmaningar och framsteg. Hon har fått mycket tid att prata med fosterföräldrarna en och en, men också pratat med barnen. Hittills

har syster Agnes hunnit besöka några familjer i Norra Tanzania, i Moshi och i Arusha.

MOKICCOs största mål är att ta hand om föräldralösa barn och barn i svåra omständigheter. Ett annat mål är att hjälpa fattiga änkor att starta olika mikroprojekt som kan generera inkomster.

Carl-Erik startade något som heter missionsfonden. Med hjälp av missionsfonden har många fått hjälp att starta kyckling-projekt, köpa grisar eller starta småskaliga verksamheter kring försäljning av kläder, grönsaker, majs, bönor m.m. Några änkor har fått hus. I mars månad byggde MOKICCO färdigt ännu ett hus till en änka.

Med ert stöd, om Gud vill, och om vi får leva kommer vi att hjälpa ännu flera.

Glad Påsk!

Overa Seka Sahlberg

**FÖR ALLA FLICKORS RÄTT
TILL ETT VÄRDIGT LIV**

SWISHA
DIN GÅVA TILL

900 1223

Varma hälsningar från Tanzania, MOKICCO

April månad

Många hälsningar från Kilimanjaro, Tanzania.

Tack så mycket för stöd, gåvor, och förbönen MOKICCO fick under april månad. Det regnar på många platser i vårt land, en stor välsignelse från Gud. Skörden maize, bönor och grönsaker ser mycket bra ut.

Sista söndagen i april månad, den 30 april 2023, hade vi nattvardsgudstjänst med fursta föräldrarna och ledare på MOKICCO familjerna, kindergarten och yrkeskolan. Efter gudstjänsten hade vi som vanligt möte med ledare. Rapporterna vi fick från dem var goda. Det går bra för barnen. God hälsa och bra i skolan. Lite utmaning på yrkeskola i Mwangaria. De skulle behöva utveckla skolan med flera kurser som till exempel snickeri, bilmekaniker, IT, körkortskurser m.m. Möjligen flera yrkeslärare.

En av de stora månadens välsigelser var ett besök av MOKICCO vän, Veikko Antila, som sitter i styrelsen i Sverige. Veikko bodde i Marangu, en av 20 MOKICCO familjerna som tar hand om 87 barn. MOKICCO hjälper också några andra barn som inte bor i familjerna, till exempel med skollunch för barn vars för-

äldrar är fattiga och inte kan betala lunch för sina barn samt barn med handikapp.

Marangu – 8 barn, Mwika – 1 barn, Mshiri – 3 barn, Lekura – 4 barn, Komakundi – 4 barn, Bomangombe – 2 barn, Kibosho – 10 barn, Maili sita – 5 barn, Geita – 10 barn, Mwanza C.D.I – 4 barn, Mwangaria A – 4 barn, Mwangaria B – 5 barn, Kisagesangeni – 4 barn, Kilosa – 4 barn, Himo – 2 barn, Maji ya Chai – 5 barn, Mto wa mbu – 6 barn och Karangai – 6 barn.

Veikko gav MOKICCO mark som han köpte i Tanzania 2020. Marken kommer att användas för att bygga ett behandlingshem för kvinnor med alkoholproblem, med andra problem som till exempel ensamstående mammor med svåra ekonomiproblem.

Ett exempel är Siaeli Temba. Som barn var hon gatubarn. Hon rymde hemifrån på grund av att föräldrarna hade alkoholproblem. Hon gifte sig med en man som hade alkoholproblem, som sålde alla familjeägo-

lar. I dag bor och arbetar Siaeli hos en ensamstående mamma med alkoholproblem. Hon behöver hjälp att få ordning på sitt liv.

Det som var mycket särskilt med att bygga ett sådant hem för kvinnor är att när jag presenterade styrelsens vision till Veikko upptäckte vi att både Veikko och frun Maria hade samma vision.

För MOKICCO att hjälpa inte bara barn, utan också fattiga kvinnor hade Carl-Erik också i sina tankar när han startade Missionsfonden inom MOKICCO. Så här skrev han 2019, *"Huvudfokus i MOKICCOs arbete är barnen – de föräldralösa barnen och barnen från mycket svåra hemförhållanden. Det är huvudfokus och ska fortsätta vara huvudfokus. Inför den nöd som började knacka på vår dörr förstod vi dock snart att hjälpverksamheten måste utvidgas. I första hand tänkte vi då på fattiga änkor med barn eller med alkoholiserade makar. Vi mötte t.ex. en familj som verkligen bodde i ett "ruckel". Det regnade in, barnen hade plastpåsar om skolböckerna för att skydda dem och familjen låg nära svältgränsen. Ett barn var några år gammalt, kunde fortfarande inte gå och visade alla tecken på svält. Där på plats i Geita föddes "Missionsfonden" för diakoni och evangelisation. Vi bestämde att bygga dem ett nytt hus och när det var gjort så sponsrar vi den familjen med en liten summa i månaden. Det är också en del av barnarbetet."*

Gud välsigne er.

Overa Seka Sahlberg

”För det vi gör är viktigt”

Vid lunchen på vårt stiftskonvent fick jag frågan ”Magnus vad är det som gör att du är aktiv i lekmanaförbundet? Vad är det som gör att du orkar och tycker att det är roligt?”

Frågan ställdes av en kårordförande i en kår som jag vet kämpar i motvind och jag fick tänka efter en stund innan jag svarade ”För jag tror att det vi gör är viktigt.” Jag tror att vi i lekmanaförbundet är en viktig rörelse i vår kyrka. Det behövs ett forum för lärande, samtal och gemenskap med en tydligt kristen prägel. Jag tror att vi själva lätt underskattar betydelsen av det vi gör med tanken om att det kan vem som helst göra. Jag är inte så säker på det. Det krävs en gemenskap och grund för att man ska kunna få till samtal om tro och livets stora frågor. Ett samtal som fortgår och som håller för att utmanas.

Vad är det då som gör oss så speciella? Jo det är vår tydligt kristna grund. Det riskerar att avskräcka några men det kan också locka andra. I Lunds stift har vi upplevt att kårer har lämnat förbundet för att de inte känt sig hemma med vår profil. De har bedrivit det jag skulle kalla ren pensionärsverksamhet utan att vilja nämna varken Gud, Jesus eller ens andlighet. Då tycker jag att man missar målet med vårt förbund och då är det rätt att gå skilda vägar. Visst följs det av en känsla av vemod men det är, tror jag, det rätta. Med Kristus i centrum kan vi ha föredrag om både psalmer, biodling, visningar av naturfoton, sång och musik av olika karaktär. Allt ryms – nästan... Det behöver varken bli överdrivet fromt eller ”gudsnådeligt”, inte heller en tävlan i vem som är mest from men med ett tydligt budskap. Det viktiga är att Kristus är i centrum i allt vi gör. I vår logga syns

bokstaven K i mitten som får representera just detta – Kristus i centrum!

Strax utanför min arbetsplats har Helsingborgs kommun uppfört en ny lekplats. Den består av träfasader som visar hus i stadsdelen och till min och mångas stora glädje har kyrkan, representerat av kyrkans torn, fått platsen i mitten på lekplatsen. Platsen är till för lek och bus för både små och lite större med gungor, klätterbroar av rep, rutschkana och mycket annat. Allt med Kristus i centrum. Kan staden hålla Kristus i centrum då måste väl även vi kunna!

*Magnus Wittgren
stiftsförbundsordförande i Lunds stift*

BETRAKTELSE

Min föregångare och förebild Carl-Axel Axelsson sammanställde strax före sin avfärd från sitt liv på jorden en samling tankar och frågor som hör samman med kristen tro, sammanställde dem i ett häfte rubricerat 24 ANDAKTER.

Carl-Axels tankar och frågor hade sin utgångspunkt i ett antal ord och tankebegrepp som han hade hört i förkunnelsen, mött i Bibeln (Ordet) och inte sällan skymtat i skönlitteratur och i samtal med människor. Ordet "andakt" kommer från tyskans "Andacht", bildat ur verbet "andenken" – tänka på. Carl-Axel upplyser oss i sitt häfte om att hans gudstro har burit honom sedan barndomen, att tron har sett olika ut under hans levnad och att tron fanns hos honom då han utformade och sammanställde häftet med de 24 andakterna. Carl-Axel poängterar att det inte var han som bar tron utan det var tron som bar honom. Carl-Axel skriver att det finns en andlig verklighet bortom materiens horisont. Där är Gud med sin plan för allt, också med en plan för Carl-Axels eget liv. Gud var hans tro och vid Gud höll han fast. "Tron är grunden för det som vi hoppas på, den ger oss visshet om det vi inte kan se." (Hebreerbrevet 11:1) Trons fundament var för Carl-Axel inte endast känsloupplevelser, snarare ett fundament knutet till eftertanke, frågor och försök till svar. Varje andakt inrymmer ett fåtal frågor som är begränsade till Carl-Axel personligen. Den Bibelutgåva som utgör grund för andakterna är Bibel 2000.

Denna betraktelse har sin grund i två av Carl-Axels Andakter, rubricerade **GUDSFRUKTAN** och **ANDENS GÅVOR**.

Gudsfruktan

Gudsfruktan är kunskapens begynnelse (Ordspråksboken 1:7)

Att frukta Herren är vishetens begynnelse (Psaltaren 111:10)

Begreppet **Gudsfruktan** har sin grund i Guds **helighet**. Att Gud är **helig** betyder att han är **enastående, utanför eller över allt annat**. Det betyder att Gud som helig är en absolut kontrast till människans ställning. Guds helighet, hans höghet, han renhet får människan att bäva.

Profeten Jesaja berättar om hur det gick till när han fick sin kallelse att bli Guds profet (Jesaja 6:1-8) **Jesaja befann sig i templet i Jerusalem. Han såg Gud sitta på en "hög och upphöjd tron."** Ovanför honom fanns **serafer**. De skylde sin ansikten med sina vingar. De vågade inte se den helige, men de ropade "Helig, Helig, Helig är Herren Sebaot! Hela jorden är full av hans härlighet." **Jesaja sa: "Ve mig! Jag är förlorad, ty jag har orena läppar och jag bor bland ett folk med orena läppar, och mina ögon har sett Konungen, Herren Sebaot."** En av Seraferna tog med en tång ett **glödande kol** från altaret och vidrörde med det **Jesajas läppar. Därigenom blev "hans skuld borttagen"** och **"synd sonad."** Han lyssnade till Guds profetkallelse och vågade bejaka den.

I begreppet **Gudsfruktan** finns en **bävan**, en fruktan inför den Helige och avskilde, **den över allt upphöjde**. Men ordet Gudsfruktan, tycker Carl-Axel, uttrycker framför allt en hållning till Gud, den Helige. **Jag bejakar och bekänner honom som den högste, den enastående. Jag frågar efter hans vilja med mitt liv. Jag vill göra hans vilja. Då möts min gudsfruktan med av Guds nåd.** I Jesaja bok, där vi nyss stannade upp in-

för Jesajas profetkallelse möter vi senare följande: "Så säger han som är hög och upphöjd, han som tronar i evighet och vars namn är heligt: Jag tronar upphöjd och helig men finns hos den modlöse och försagde. Jag ger de försagda mod, ger de modlösa kraft" (Jesaja 57:15)

Helig, helig, helig hög och otillgänglig är din glans, den klara, som ej syndigt öga ser. Evig är din nåd, din kärlek oförgänglig. Allgod till stoftets barn du skådar ner. (Sv Ps. 3:3)

Andens gåvor

I flera av NT:s skrifter talas om att **de troende av Guds Ande utrustas med olika gåvor** för sin tjänst i församlingen.

Paulus ägnar ett långt avsnitt av **Första Korinthierbrevet** åt detta. Bland annat läser vi: "Nådegåvorna är olika, men Anden densamma. Tjänsterna är olika, men Herren densamme. Verksamheterna är olika men Gud är densamme, han som verkar i allt och överallt. Hos var och en framträder Anden så att den blir till nytta." (Första Korinthierbrevet 12:4-7). Paulus räknar upp ett antal gåvor: **att bota, kraft att göra under, förmåga att tala profetiskt, att tala olika slags tungotal och att tolka tungotal.** I Romarbrevet, 12 kap, nämner Paulus andra Andens gåvor t.ex. "tjänandets gåva", "tröstens gåva hos den som tröstar och förmanar", "gåvan att frikostigt dela med sig", "gåvan att vara nitisk som ledare". På ett annat ställe nämns "gåvan att visa gästfrihet".

Det är viktigt att församlingen uppmärksammar och efterfrågar gåvor som medlemmarna har och som kan **"bli till nytta"**. Omvänt är det viktigt att den enskilda församlingsmedlemmen **"bjuder"** på sin gåva. I första Petrusbrevet

2:9 får vi läsa om **den kristna synen på församlingen**: Ni är "ett heligt folk, Guds eget folk som skall förkunna hans storverk." Det uppdraget, den kallelsen är hela församlingens och kan inte "delegeras" till några anställda. **Carl-Axel** har haft förmånen att under ett antal år vara förbundsordförande i Svenska kyrkans lekmannaförbund. **Detta kan enligt Carl-Axel själv vara en anledning till att han i en Andakt låter tanken gå till "Andens gåvor". Han upplyser oss om att ordet "lekman" har sin språkliga rot i grekiskans "laikos", som betyder "den som tillhör folket", underförstått Guds folk. Det är detta Guds folk, som enligt texten i Första Petrusbrevet har kallats att förkunna Guds storverk. Inom teologin brukar man här tala om "det allmänna prästadömet". Var och en har sin gåva att bidra med. När alla brukar sin gåva eller sina gåvor blir summan stor. Alla behövs!**

*Grip du mig helige Ande, drabba mig låga klar
Visa vägens riktning ge mina frågor svar*

*Rör vid mig helige Ande, rör vid mitt dolda jag
Låt mig tro att Jesus leder mig varje dag*

*Sporra mig, helige Ande, gör du mig trygg och fri
ge mig tjänst och ansvar låt mig i glädje bli.*

*Upplys mig, helige Ande, så att jag kan förstå också nu
Herren det som han gjorde då.*

*Jag har en uppgift att fylla, Kristus har bruk för mig!
Därför helige Ande, vill jag nu tacka dig.*

Sv Ps 646

Carl-Axel Axelsson (Anders Nordberg)

90 SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

Hälsa, jämställdhet och tillgång till näringsriktig mat är en mänsklig rättighet, ändå riskerar **45 miljoner människor** att hamna i akut hungersnöd.*

Dela med dig genom att swisha halva beloppet för något du köper.

*Källa: FN (nov 2021)

SWISHA
HALVA
MATKASSEN

act
Svenska kyrkan

Tillsammans gör vi världen hel.
Din gåva gör det möjligt.

SWISHA TILL
900 1223

svenskakyrkan.se/act